

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Árpás Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	15
Célok	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása	17
2. Stratégiai környezet bemutatása	21
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	44
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	57
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	63
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	66
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	67
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	68
1. A HEP IT részletei	68
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	68
A beavatkozások megvalósítói	68
Jövőképünk	68
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	71
3. Megvalósítás	73
A megvalósítás előkészítése	73
Megvalósítás folyamata	74
Monitoring és visszacsatolás	74
Nyilvánosság	74
Érvényesülés, módosítás	76
4. Elfogadás módja és dátuma	77

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Árpás Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Árpás területe már az őskorban lakott hely volt, bronzkori és a vaskori kelta edényeket is találtak határában.

Az I-V. században a Rába keleti partján, az Arrabonát Savariával összekötő út mentén egy Mursella nevű város alakult ki, virágzó helyi iparral és kereskedelemmel. A város falmaradványai még a xx. század elején is a föld felszíne fölé buktak. 791-ben Nagy Károly az avarok elleni hadjáratába itt vezette át frank harcosainak egyik seregrészét.

A 10. században alakult ki a besenyők által lakott Árpás, részeként annak a gyepűnek a védelmére létesített láncnak, mely Kapuvártól majdnem Győrig húzódott.

A település nevét 1030-ban említik először oklevelek. E szerint Szent István a bakonybéli apátságnak adományozta a települést, majd 7 év múlva az árpási rév jövedelmét is. (Maga az Árpás név közvetve a növény nevéből, közvetlenül a Rába egy azonos nevű mellékágából ered.) 1240-ben királyi látogatásról tudósítanak a fennmaradt iratok.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1322-től 1464-ig folyamatosan zajlott az a per, amelyet a bakonybéli apátság, a Mórighidai család és a mórighidai prépostság folytatott a hídvám, a malmok és erőszakos birtokfoglalások tárgyában.

1536-ban Enyingi Török Bálint, a pápai vár kapitánya kapta meg Árpást, akinek utódai terjesztették el a faluban az evangélikus hitet. 1594-ben a Győrt ostromló török had elpusztította a települést, a lakosság elmenekült. Az üres telkekre a Török család rácokat telepített, de 1619-ben ők is elhagyták Árpást.

1633-ban a nagyszombati apácák kapták vissza a települést és a hidat a vámmal együtt. A 18. század elején Bottyán János kurucai harcoltak itt, ezt a helybeli lakosság is megsínylette. Csakhamar pestisjárvány pusztított (1709), majd 1736-ból földrengésről van adat.

1764-ben és 1772-ben árvizekről emlékeznek meg a források.

1782-ben II. József feloszlatta a birtokos apácarendet. Az uradalom a kincstár kezébe került. 1803-ban I. Ferenc gr. Colloredó-Crenville Victoriának adományozta a falut. Ekkortájt a földhiány miatt az árpásiak a nádasok lecsapolásával növelték irtásföldjeiket.

Később, 1893-ban befejeződtek a Rába-szabályozási munkák, ezzel a település lakói új és jobb minőségű földeket nyertek.

A 19. század közepén 400 kh volt a határa. Főleg evangélikusok lakták. Földje termékeny, ártéri terület, legelőkkel, vízállásokkal, tavakkal és erdőkkel. Lakói termeltek búzát, rozsot, árpát, kukoricát és burgonyát is. A századfordulón sokan vándoroltak ki Amerikába a településről.

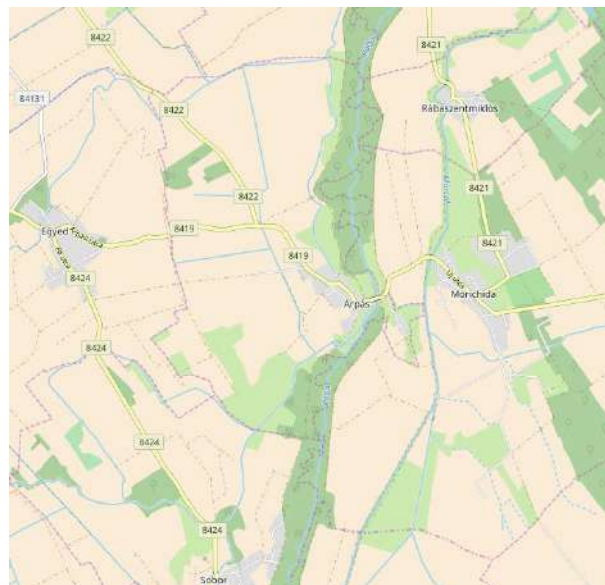
1990-ben új önkormányzat alakult. 1993-ban az új alapokon szerveződő mezőgazdasági szövetkezet önállósult (Rába Mezőgazdasági Szövetkezet). A felnőtt aktív lakosok zöme mezőgazdaságból él, de többen járnak Győrbe és Tétre, ők főleg az iparban dolgoznak. Kiegészítő jövedelem az állattartás és a zöldségtermesztés.

A faluban két felekezet van, kisebb részben evangélikusok, nagyobb részt római katolikusok.

A község nevezetessége az 1251-ben épült román-gótikus stílusú templom, a kápolna és a harangláb. A falu különálló része Dombiföld, (az egykori Kis-Árpás) a Rába túlsó partján, és Kálmán-pusztá.

ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉSKARAKTER

Árpás község Magyarország északnyugati részén, a Rába-parton, a 83-as, 85-ös és 86-os főutak között fekszik, Győrtől 32 km-re, Csornától 18 km-re. Közúton a 83-as útról (Győr–Pápa) Tét, Mórchidán át érhető el. A Rábán átívelő hídja fontos átkelőhely. A 85-ös útról, Csornáról Rábapordányon át, a 86-osról Rábacsanak leágazással Egyed községen keresztül közelíthető meg. Ma már a megyeszékhely vonzáskörzetéhez tartozik. Győrhöz naponta 8–10 menetrendszerű autóbuszjárat kapcsolja.

Határának talaja néhol homokos öntésiszap, de túlnyomórészt kötött, agyagos, gyakran nehezen művelhető. Az uralkodó szélirány az északnyugati, a déli szelek ritkábbak: „Ha fúj, fordul és, ha egy csöppöt is, de esőt hoz” – tartja a helyi mondás.

Felszíne síkság, melyből a falu közelében két-három lapos, homokos talajú hát emelkedik ki.

A Rába áradása ellen magas, széles töltés védi, amelyen, ha kinyitják a sorompókat, akár autóval is lehet közlekedni. A Rábába ömlik a Sárdos-ér (hivatalos nevén Vág–Sárdos-ér–Megág-főcsatorna), a határt árkok hálózják be, jelentéktelen árokként indul itt az északabbra kiszélesedő Kepés-Lesvári-főcsatorna is.

Három kis, feltöltődőben lévő, talajvíz táplálta tó is van a határban. Mezőgazdasági művelésű táj, a szántókat és réteket fasorok és kisebb ligeterdők teszik változatossá. Állatvilága gazdag.

Településszerkezet és területhasználat

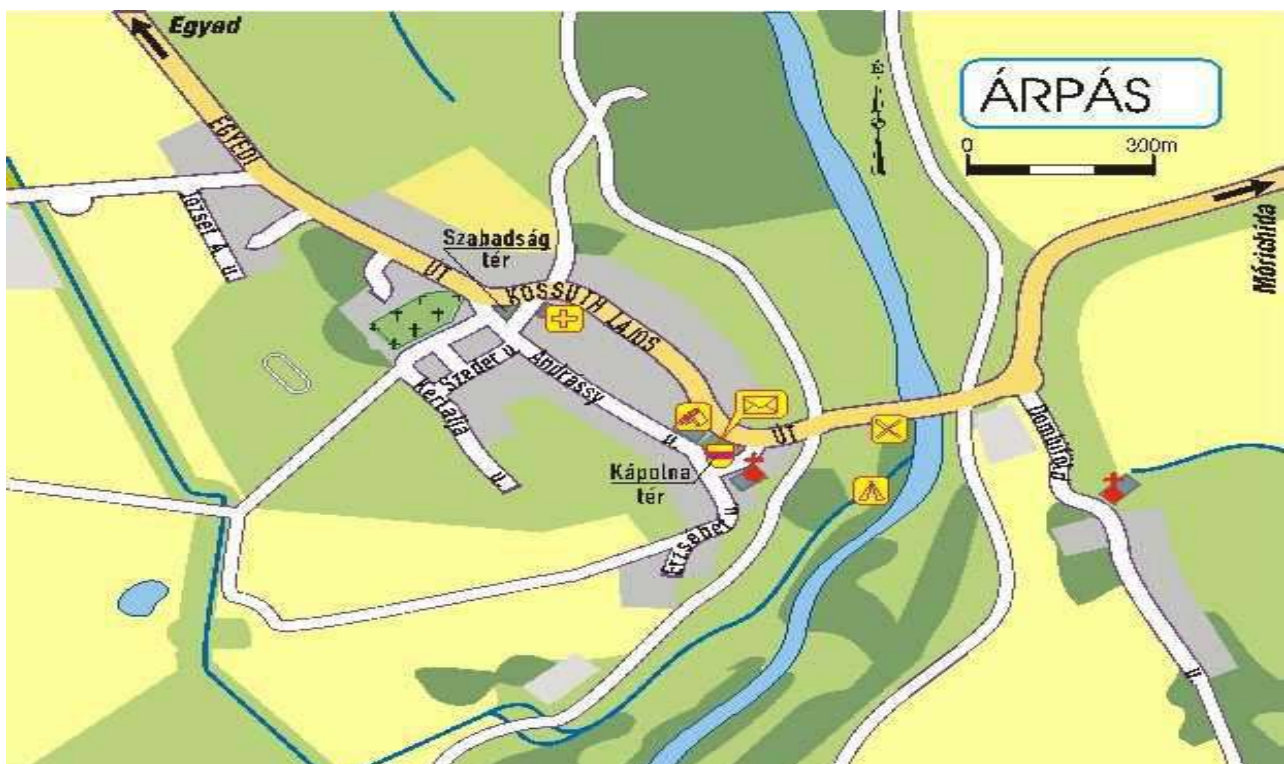
A település belterülete, lakóterülete nagyjából egységes tömböt alkot. Különálló részei Dombiföld (az egykori Kis-Árpás) a Rába jobb partján és Kálmán puszta, ahol két család lakik, illetve a két gátórház és a tsz-major épületei.

A település külterületének túlnyomórészt mezőgazdasági szántó alkotja. Annak déli felén átmenetként rétek váltakoznak, mélyebb fekvésű vizenyős részekkel. Keletről a Rába folyó határolja a települést, melynek hullámtere rétekből és liget erdőkből áll. A Kepes-Lesvári csatorna mellett egy nagyobb major található.

A belterületet északról egy nagyobb kertes (zártkertes) terület határolja.

A jelenlegi falu tengelyét a 8419. mellékút képezi (a Kossuth utca), amely mára a falu főutcájává vált. A település fő közlekedési útjain a szomszédos Egyed, Rábapordány és Mórchida településekre tudunk eljutni, a töltésen viszont elmehetünk délre Sobor felé, északra pedig Bodonhelyre, Kisbabotra.

A település jelenlegi központjai, központi funkciójú területei, intézményei, kereskedelmi, szolgáltató létesítményei a Kossuth utca két végén alakultak ki. A délin végén található a kápolna és a polgármesteri hivatal, az északi végén a bolt, a kocsmá és a posta.

Jakab-templom, egykori premontrei prépostság.

A prépostságot Nagy Móric ispán alapította 1251-ben Szent Jakab tiszteletére. 1526-tól 1577-ig premontrei apácák laktak a monostorban. A török hódoltságot követően a 17. század végén a nagyszombati klarisszák költöztek be, akik 1750-ben a templomot a tornyok, a homlokzat és a szentély kivételével barokk stílusban átalakították. A rend feloszlása óta az épület a településplébánia

templomaként működik. Az évszázadok alatt rárakott vakolattól az 1992-es helyreállítás során megszabadították, így ma eredeti szépségében tárul elénk a román stílusból a gótikába hajló téglaeépítészet e ritka magyarországi példája.

A két torony között, a templom kapujában még a román kor félkörívét is látjuk, de a kapubéllet külső oszloppárja már gótikus csúcsívben találkozik, s a gótika jegyeit viselik a szentély keskeny, csúcsíves ablakai is.

A köpenyes Madonnát ábrázoló oltárképet ismeretlen festő festette az 1660-as években. A kép, melynek alján együtt térdel a pápa, Lipót császár, Wesselényi Ferenc nádor, Nádasdy Ferenc országbíró, Zrínyi Péter horvát bán és a kép megrendelője, Széchényi György 1658 és 1668 között győri püspök (később, 1673-74-ben a protestáns lelkeseket elítélő pozsonyi véstörvényszék tagja), a császár és Magyarország kiegyezésének szükségességét sugallhatta. (Mint ismeretes, e kiegyezés nem történt meg, Wesselényi 1667-ben meghalt, Zrínyit és Nádasdyt pedig letartóztatták és 1671-ben kivégezték.)

A 18. századi átépítés korából valók többek közt az oldalfalak támpillérei, a lenyúzott bőrét tartó Szent Bertalan, a hallal ábrázolt Szent Péter, a kardos Szent Pál és a kelyhes Szent János szobraival díszített oltár, a barokk szószék és keresztlő kút.

Nepomuki Szent János-kápolna A kis, nyolcszög alaprajzú kápolna 1780-ban épült. Ajtajában Szent Ferenc és Szent Klára szobra áll, a falfülkében pedig Nepomuki Szent János. A kápolna mellé a 19. század végén állították a fa haranglábat és a kőkeresztet, majd az 1920-as években az I. világháborúban elesett Árpásiak emlékművét.

Műemléki védelem alatt áll Árpáson a nyolcszög alaprajzú Nepomuki Szent János kápolna (hrsz.:128.). A Kápolna téren álló épület késő barokk stílusban épült 1780 körül. Berendezése a kora barokk főoltár 1860 körüli. Az ajtajában Szent Ferenc és Szent Klára szobra áll, a falfülkében Nepomuki Szent János szobra látható.

A kápolna környezete rendezett, szépen parkosított. A parkban az épület közvetlen környezetében még számos emlékmű és kereszt található (harangláb, kettős kereszt, kőkereszt korpusszal, világháborús emlékmű).

A Nepomuki Szent János kápolna mellé a 19. század végén állították a fa haranglábat és kőkeresztet. Az I. világháborúban elesett árpásiak emlékére az 1920-as években állították a világháborús emlékművet.

Kikapcsolódás Árpás és környéke a pihenésre és túrázásra vágyóknak ideális. A nevezetességek gyalogosan is könnyen megtekinthetők. A Rába-part sátorozásra, bográcsozásra (tűzrakóhelyek, padok és asztalok) lábtengózásra és fürdőzésre ad lehetőséget.

A település jelképe: Árpád kori templom Dombiföldi település részen épült.

Árpás település 261 fős lélekszáma. A BM Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes

Államtitkárság adatai szerint a lakónépesség száma az elmúlt években stagnált. A Kormányzat családpolitikai intézkedései ellenére nem következett be változás a gyermeklétszámban. Az idei, 2018-as évben történtek olyan jellegű változások, melyek a következő HEP-ben tudnak majd realizálódni. Ez azt jelenti, hogy az üresen maradt, felújításra szoruló ingatlanokat fiatal párok, vagy többgyermekes családok vásárolják meg, akik számára vonzó, hogy az ingatlan ára jóval alacsonyabb mint Győr és agglomerációja, vagy a közeli Csorna ingatlanárainál. Az utóbbi években megfigyelhető a dezurbanizáció, az a tendencia, hogy a fiatalok a városok vonzáskörzetében keresnek ingatlant. Többen kezdenek a munkájuk mellett újra mezőgazdasági, háztáji tevékenységbe és keresik a vidék nyugalját.

A település bízik a Magyar Falu Programban, melynek lényege a vidék népességmegtartó erejének növelése.

A kormány célja, hogy a vidéken, kistelepüléseken élő emberek életminősége a lehető legmagasabb legyen, a közszolgáltatások elérhetősége a legkisebb településeken is lényegesen javuljon. Ennek érdekében a kormány 150 milliárd forintot különít el a Magyar falu program három célterületére.

A közszolgáltatások fejlesztésére 75 milliárd, a vidéken maradáshoz segítő "falusi csok" programra 25 milliárd, a mellékúthálózat fejlesztésére pedig további legalább 50 milliárd forintot fordít a kormány. A "falusi csok" bevezetése a vidéken maradáshoz segítő program lesz: a kormány a családügyi konzultáció végeredményét megvárva fog dönteni a családi otthonteremtési kezdemény (csok) kiterjesztéséről, amelyen belül külön kiemelt formát jelent majd a "falusi csok". A másik célterület a mellékúthálózat fejlesztése, amely a három és több számjegyű utakat érinti.

Mindezek az intézkedések növelhetik a település vonzerejét.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	265	bázis év
2013	270	101,9%
2014	273	101,1%
2015	255	93,4%
2016	255	100,0%
2017	261	102,4%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

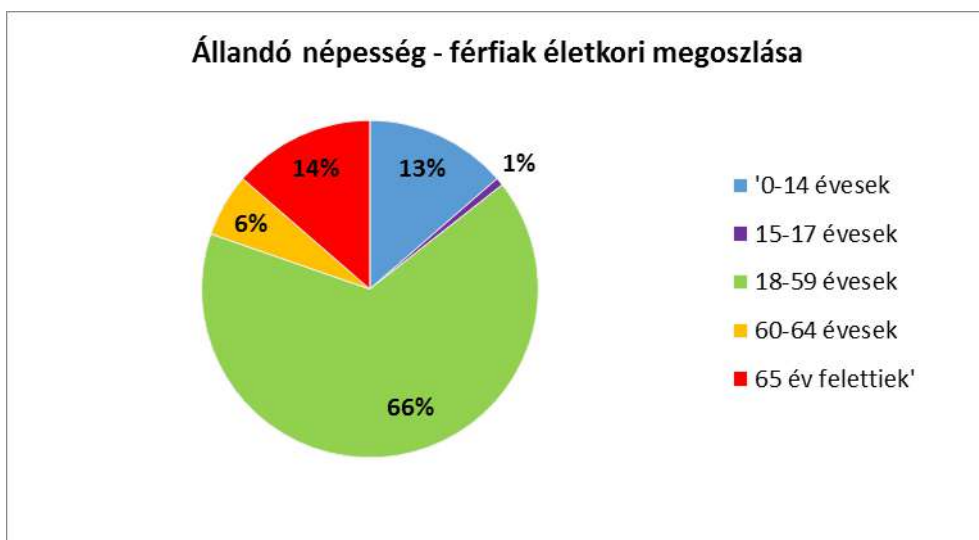

A munkaképes polgárok jelentős hányada naponta ingázik Győrbe, Csornára illetve a településen végez vállalkozási tevékenységet. Az ingázást jelentősen megkönnyíti, hogy az ÉNYKK járatai a munkahelyek és a közép fokú intézmények műszakrendjéhez/nyitvatartási idejéhez igazodnak. A településen 14 vállalkozó végez vállalkozói tevékenységet. Az általuk végzett tevékenység szervesen illeszkedik a település adottságaihoz: 1/3-a végez mezőgazdasági tevékenységet, kb. 1/3-építőipari tevékenységet, többi tevékenység megoszlik a kereskedelem, a szállítás és egyéb tevékenységek között. Ezen túlmenően az Önkormányzat is jelentős foglalkoztatónak számít, hiszen 2012. óta START Kistérségi mintaprogram keretében végez mezőgazdasági tevékenységet. A foglalkoztatottak átlagos statisztikai létszáma 6 fő. Ezen tevékenység keretében zöldségfeldolgozó üzem létesült.

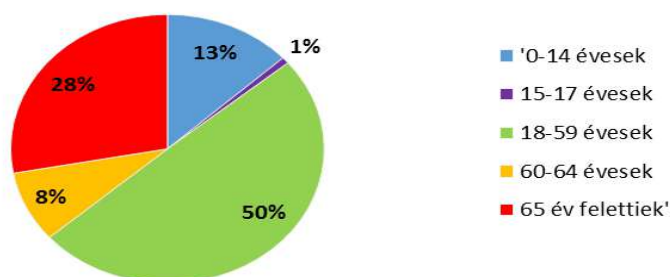
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	132	129	261	50,57%	49,43%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	7	18	25		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	18	17	35	6,90%	6,51%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	1	1	2	0,38%	0,38%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	87	64	151	33,33%	24,52%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	8	11	19	3,07%	4,21%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	18	36	54	6,90%	13,79%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

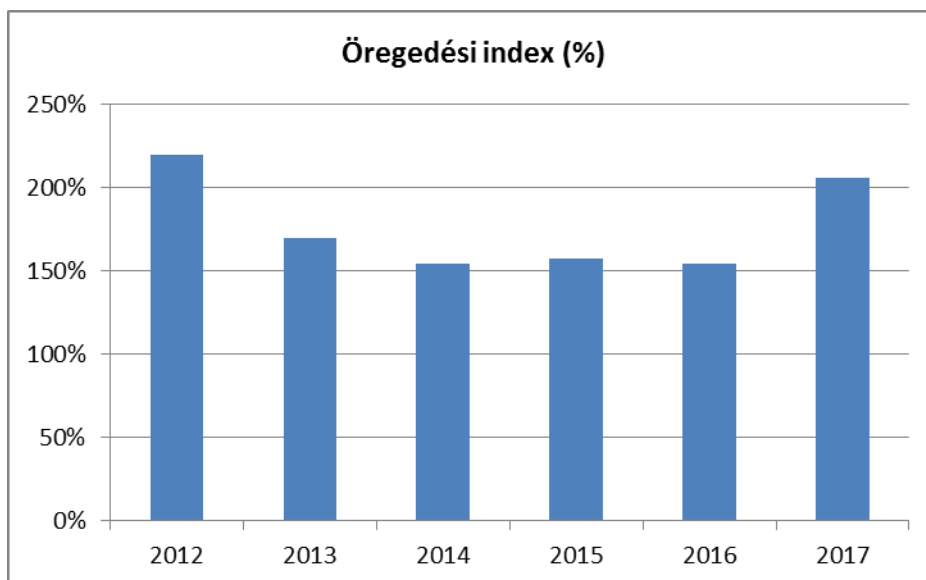
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	4	0	0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	1	3	2
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	5	4	-1
Összesen	6	7	1

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	57	26	219,23%
2013	56	33	169,70%
2014	57	37	154,05%
2015	52	33	157,58%
2016	54	35	154,29%
2017	70	34	205,88%

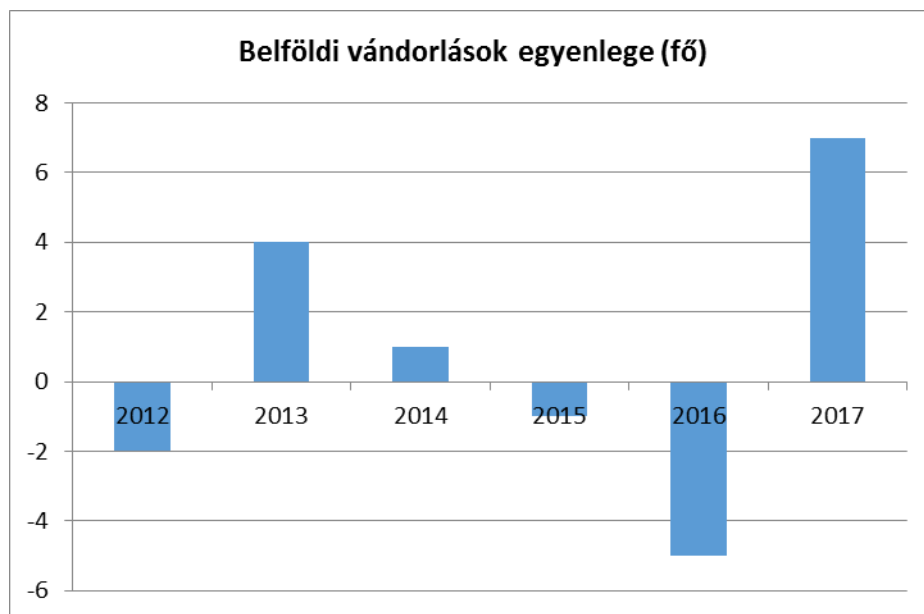
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	1	3	-2	-7,5
2013	10	6	4	14,7
2014	3	2	1	3,62
2015	9	10	-1	-3,75
2016	10	15	-5	-19,16
2017	8	1	7	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adat

Az öregedési index sajnos negatív irányba mozdult el, a legutóbbi évben kétszer annyi haláleset történt, mint születés. A település lakossága döntően a munkaképes korosztályba tartozik, ugyanakkor magas a 65 évnél idősebbek aránya is. Ezért is fordít különösen kiemelt figyelmet az Önkormányzat az ő ellátásukra, ezért tart fent évek óta Falugondnoki Szolgálatot.

A falugondnoki szolgáltatás célja a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos kistelepülések és tanyák esélyegyenlőségének növelése, az ott élők életfeltételeinek javítása, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás és a szociális alapellátások kiépítésének elősegítése, a települések szolgáltatási funkcióinak bővítése, a közösségfejlesztés, valamint a jobb életminőség elérése.

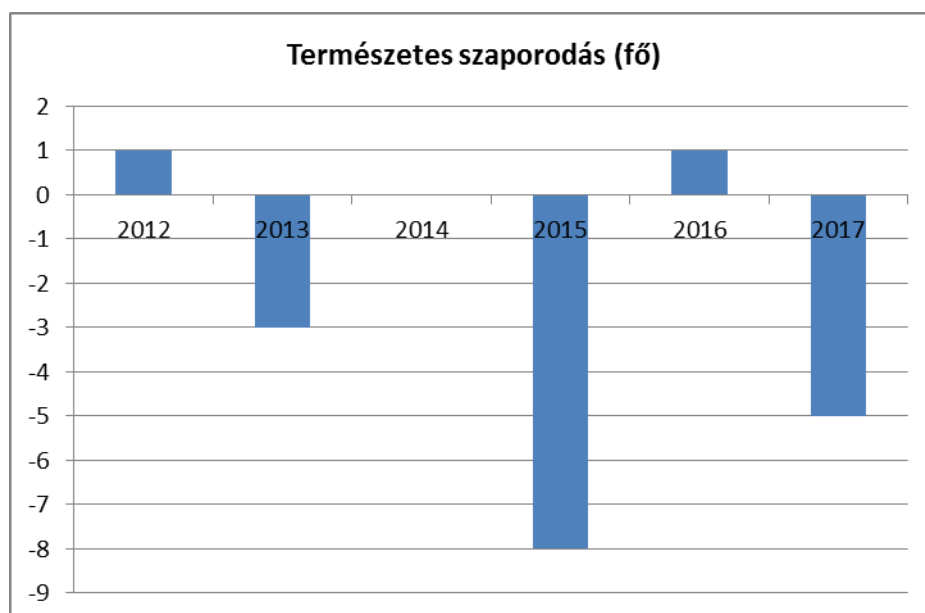
A falugondnoki szolgálat az árpási helyi szükségletek alapján közvetlen, személyes alapszolgáltatásokat (ezen belül alap- és kiegészítő feladatokat) valamint, az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatásokat végez.

Kitörést a Kormányzat ezirányú intézkedései, illetőleg a pozitív belföldi vándorlások egyenlege hozhat.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	3	2	1
2013	2	5	-3
2014	2	2	0
2015	1	9	-8
2016	3	2	1
2017	2	7	-5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen egyenlő mértékű elbánásra és szolgáltatásokra. Az esélyegyenlőség fogalmához tartozik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és emberek előnyben részesítése. Árpás folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet; a kötelező és az önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során az intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Árpás település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A települési önkormányzat a képviselő-testület által elfogadott, a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 3/2017. (III.30) önkormányzati rendeletben biztosítja az arra rászorulókat ellátását. A rendelet az ellátások tekintetében mérföldkövet jelentett, mert 200-300 % -al emelte meg a támogatások összegét.

- Rendkívüli települési támogatást állapítunk meg annak a személynek, aki rendkívüli élethelyzetbe került, vagy létfenntartási gonddal küzd,
- a gyermekek szociális helyzete alapján gyermekvédelmi támogatást biztosítunk a gyermekétkeztetés igénybeviteléhez, minden évben támogatjuk jövedelemhatárra tekintettel az iskolakezdést, illetve támogatjuk a felsőfokú oktatásban részesülők tanulmányait. Jelentős összeggel támogatjuk a gyermekszületést.
- a szociálisan rászoruló időskorúak, vagy egészségi állapotuk miatt önmaguk és eltartottjai ellátását tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek megoldani, napi egyszeri meleg ételt biztosítunk a Mórachidai Napközi-otthonos Óvoda konyhájáról
- a falugondnoki szolgálat útján gondoskodunk az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyeknek a gondozásáról, akik önmaguk ellátására otthonukban saját erőből nem képesek
- temetési segélyt biztosítunk annak a hozzátartozónak, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott, és nyilatkozata alapján a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti
- köztemetést biztosítunk az elhunyt személy közköltségen való eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésről köteles személy az eltemettetésről szociális rászorultsága miatt nem tud gondoskodni.
- a szociális rendelet jövedelemre tekintet nélküli évi egyszeri támogatást állapít meg a 65 év felettiek számára, melyet az Idősek Napja ünnepség keretében kapnak meg.

A településen az Szt. 57.§ (1) bekezdés a.) pontjában megjelölt falugondnoki szolgálat működik.

Az Szt. kimondja, hogy a hatszáz főt meg nem haladó településeken falugondnoki szolgálat működtethető. Erről önkormányzati rendeletet, illetőleg szakmai programot kell a képviselő-testületnek elfogadni.

A képviselő-testület 9/2008.(XII.15.) önkormányzati rendeletében szabályozza a falugondnoki szolgálat működési rendjét, melyet a 2017. év végén felülvizsgált szakmai program alapján lát el.

A falugondnoki szolgálat a nők, a gyermekek, az idősek és a fogyatékkal élők számára is biztosít ellátást.

A falugondnok feladatai sokrétűek. Ezek közül:

- 1.) A falugondnok kiemelt feladata az igénybevevők részére a napi egyszeri meleg étel éthordóban a Mórchidai Napközi-otthonos Óvodából történő házhoz szállításában való közreműködés. A falugondnok ezt a feladatot írásban jelzett igények alapján látja el. Kapcsolódó feladata a szolgáltatást igénybe vevőkkel való beszélgetés során a további alapellátási igények felmérése és továbbítása a fenntartó felé. A falugondnok a további szolgáltatásokra vonatkozó igényeket írásban rögzíti és javaslatot tesz a fenntartónak azok megoldására.
- 2.) A falugondnok segítséget nyújthat a rászorultak fizikai erejét és/vagy mozgásképességét meghaladó feladatok megoldásában:
 - ház körüli, szakképesítést nem igénylő feladatok (villanykörte, gázpalack, zár stb. cseréje, téli időszakban a tüzelő mennyiségének biztosítása, behordása)
 - kisebb, speciális szakértelmet nem igénylő javítások, épületek karbantartása, nehezebb tárgyak mozgatása, hó eltakarítás, fűnyírás (szükség esetén közfoglalkoztatott munkások bevonásával),
 - a napi életvitelhez szükséges alapvető élelmiszerek, vegyi áruk, fogyasztási cikkek stb. beszerzése. A falugondnok a bevásárlási kérelmeket írásban rögzíti, a vásárlás igénylőjétől előleget vesz át és a kért árucikkeket helyben vagy az útja során érintett más településen vásárolja meg. A vásárlásról köteles nyugtát kérni, és a vásárolt árucikkek az igénybevevőtől kapott készpénzzel, a bizonylat átadásával – a beszerzett áru átadásával egyidejűleg – elszámolni,
 - katasztrófavédelmi helyzetek kivédésére, szélsőséges időjárási körülmények esetére hasznos tanácsokat közvetít az idősek részére
- 3.) A szociális biztonság megteremtéséhez és a helyi közösségi életbe való bekapcsolódáshoz szükséges információk eljuttatása a település lakói számára. A falugondnok feladata: a helyben vagy a legközelebbi település(ek)en elérhető szolgáltatások igénybevételének lehetőségeire vonatkozó információ források és információk felkutatása, és a lakosság ezek alapján történő tájékoztatása. Ezen belül az önkormányzati, rendőrségi, bűnmegelőzési, polgárőri információk megosztása.
- 4.) A falugondnoki szolgálat alapfeladata, hogy a településen élő betegek minél gyorsabban jussanak el a megfelelő orvoshoz, jussanak gyógyszereikhez.
A szállítási feladatot igény szerint kell ellátni, indokolt esetben a saját településen belül is.

A településen kívüli betegszállítás esetén alkalmazkodni kell a rendelési időkhöz és a betegek számára előírt időpontokhoz.

A falugondnok munkájával hozzájárul a lakosok egészségi állapotának megőrzéséhez azáltal is, hogy aktívan részt vesz a betegségmegelőző tevékenységek, akciók szervezésében, tájékozódik és tájékoztatja a lakosságot a szűrővizsgálatok lehetőségéről, helyszínéről, időpontjáról.

- 5.) A gyermekszállítási feladatok a gyermekek biztonságos szállításával az esélyegyenlőségüket biztosító szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése érdekében adódnak (pl. logopédiai és egyéb fejlesztő foglalkozások, úszásoktatás, zenetanulás, néptánc, sportolási lehetőségek, színház, bábszínház stb.) Ide tartozik a gyermekek iskolai rendezvényekre, versenyekre, a fiatalok sportversenyekre való szállítása is.
- 6.) A falugondnoki szolgálat egyik fő célja a településen élők életminőségének javítása. Ez jelenti a helyi társadalom demokratikus működéséből fakadó élénk közéletet, civil szervezetek létét és működését, amit a szolgálat fenntartója támogathat. A feladat elvégzésében nagy szerepe van a falugondnoknak, aki ismeri a település lakóit és szükségleteit, élvezi bizalmukat, és könnyen aktivizálható kapcsolatrendszerrel rendelkezik. E feltételek megléte esetén lehet a helyi közélet motorja, illetve a közéleti események szervezője. Feladatainak egy része a gépjárművel történő szállítás (helyi egyesületek, nyugdíjasok, sportolók, illetve a rendezvényekre más települések közösségei, valamint a rendezvényekkel kapcsolatos beszerzések, helyszín biztosítása, berendezése, stb.) megoldása. A feladatok más része a rendezvények szervezésével, népszerűsítésével kapcsolatos. A falugondnok tevékenysége a településen kívüli közösségi, kulturális események szervezésére is kiterjed, azoknak rendszeres szervezője lehet: színházlátogatás, nyugdíjasok kirándulása, egyházi eseményekre történő szállítása.
- 7.) Segítségnyújtás a lakosság hivatalos ügyeinek intézésében, amely történhet a szolgáltatást igénylők adott hivatalokba, intézményekbe történő szállításával, illetve az ügyek falugondnokok által történő elintézésével. Ide tartozik a különféle ügyek elintézéséről (milyen ügyben hova kell fordulni, hol, milyen dokumentumokat kell beszerezni, illetve benyújtani) való tájékozódás és tájékoztatás is. A falugondnok munkája során köteles a lakosságot érintő gondokat az önkormányzat felé tolmácsolni, valamint az önkormányzat intézkedéseit a lakossággal megismertetni, és a visszajelzéseket továbbítani. Feladatellátása során rendszeres kapcsolatban van a lakossággal, problémáikat, kérdéseiket meghallgatja és közvetíti. Az önkormányzati munkát segíti a hivatal leveleinek, szórólapjainak kézbesítésével, a hirdetmények hirdetőtáblára történő kihelyezésével.

8.) A falugondnok fontos feladata a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott szociális alapszolgáltatások, valamint a gyermekjóléti szolgálat igénybevételéhez nyújtott segítség, az ezen intézményekkel, szakemberekkel való folyamatos kapcsolattartás, igény esetén a szakemberek szállítása.

A falugondnok munkája során folyamatosan figyelemmel kíséri a lakosság, és különösen a veszélyeztetett családok életkörülményeit. Észlelnie kell a veszélyhelyzeteket, a különböző szenvedélybetegségeket (alkohol, drog, stb.). Különös figyelemmel kell lennie a gyermekek helyzetére, az esetleges gyermekbántalmazásra, a családon belüli erőszakra.

Amennyiben ilyen esetek tudomására jutnak, azonnal köteles tájékoztatni a fenntartót, hogy a szükséges intézkedésekre (megelőzés, kríziskezelés) sor kerülhessen.

A falugondnok részt vesz a veszélyhelyzetek elhárítását célzó intézkedésekben (otthonba szállítás, gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal való együttműködés, a krízishelyzetben lévő családok szakemberekkel történő látogatása).

A jelzőrendszer elemeként figyelemmel kíséri a magányosan élőket, esetleges egészségromlásukról tájékoztatja a háziorvost. Amennyiben azt tapasztalja, hogy önmagukról saját háztartásukban már segítséggel sem képesek gondoskodni, jelzi az ellátás szükségességét a fenntartónak, illetve a szociális intézményhálózat munkatársainak. A magatehetetlen személyek esetében gondoskodik a hozzátartozók értesítéséről, a kórházba vagy otthonba került egyedülálló falusi lakosokat látogatja. A szállítási szolgáltatás a rászorult lakosok, hozzátartozóik, a házi gondozó jelzése vagy a falugondnok bejelentése alapján vehető igénybe.

Az ellátottak köre: betegek, mozgáskorlátozottak, kismamák, kisgyermekes családok, idősek, akik számára a közlekedés elsősorban egészségi állapotuk, életkoruk, egyéni élethelyzetük és szociális helyzetük miatt nehézséget okoz., továbbá az óvodás, iskolás korú gyermekek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Magyarország helyi önkormányzatiról szóló 2011. évi CLXXXIX.. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116.§ (5) bekezdése alapján a képviselő-testület az önkormányzati választásokat követő 6 hónapon belül gazdasági programot fogad el. A gazdasági program elkészítésének célja, hogy a képviselő-testület a ciklusának időtartama alatt egységes, előre meghatározott célrendszer alapján működjön, fejlődjön. A gazdasági program figyelembe veszi a képviselő-testület, a lakosság, annak

önszerveződő közösségeinek, civil szervezeteinek elképzeléseit és igényeit, melyet az önkormányzat várható pénzügyi helyzetéhez igazít. A 2015 áprilisában elfogadott gazdasági program több ponton is illeszkedik a HEP-hez, hiszen a munkahelyteremtéssel, a szociális és egészségügyi ellátással, oktatással kapcsolatos célkitűzései az esélyegyenlőséget szolgálják. A munkahelyteremtéssel, mely a START Kistérségi Programon keresztül valósul meg, a nők és a mélyszegénységben élők egy-egy problémája is megoldódik. A gyerekek célcsoport egyik intézkedése a fentebb már említett, a gazdasági programban is rögzített iskolakezdési támogatás fenntartása jövedelemre tekintet nélkül. Ahogy fentebb már szó esett az iskolakezdési támogatás összege jelentősen megemelkedett, kifizetése pedig más önkormányzatoktól eltérően már augusztus hónapban megtörténik.

2018. júniusi ülésén fogadta el a képviselő-testület a településkép védelméről szóló önkormányzati rendeletét és Településarculati Kézikönyvét. Mindkét dokumentum elkészítése jogszabályi előírás, ugyanakkor az un. „Jó példa” ismertetésével hozzájárul a település vonzerejének növelésére, melyet a www.arpas.hu weboldalára látogató is lapozhat.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Mötv. 87. §-a értelmében Árpás Önkormányzat tagja a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzati Térségfejlesztési Társulásának.

A társulás feladat- és hatáskörökre, a közös fenntartású intézményekre, a társulás szolgáltatásai igénybevételének feltételeire megállapodás alapján, területfejlesztéssel, közoktatással, gyermekjóléti alapellátással, szociális alapellátással, egészségügyi alapellátással, közművelődéssel (mozgókönyvtári feladatok), gazdaság-és területfejlesztéssel, környezet-és természetvédelemmel, foglalkoztatással, valamint sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat lát el.

Árpás község Önkormányzata 2018 júniusában kötött feladat-ellátási szerződést Mórighida és Rábaszentmiklós községek Önkormányzataival az Mötv. 13.§ (1) bekezdés 6. pontjában rögzített óvodai nevelési feladatok ellátására.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns kutatások nem állnak rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A fejlett országokban *mélyszegénységen* azt a jelenséget értjük, amikor valaki egy relatív szegénységi küszöb alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A benne élőket jelentős hátrányok sújtják az élet szinte minden (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) területén.

A **mélyszegénység** az egyik legsúlyosabb társadalmi gond a mai Magyarországon: mintegy félmillió ember tartozik ebbe a kategóriába.

Ezt a csoportot halmozottan hátrányos helyzetűnek is nevezik, mivel több dimenzióban is hátrányok sújtják. Nagy az esélye, hogy egy mélyszegénységben élő ember

- kizorul a munkaerő-piacról;
- egészségi állapota rosszabb az átlagosnál;
- iskolai végzettsége alacsonyabb az átlagosnál;
- az ország leszakadó térségeiben lakik;
- rossz közlekedési ellátottságú és infrastruktúrájú kistérségben lakik;
- kevésbé fér hozzá a bölcsődéhez, óvodához, orvosi ellátáshoz és az egyéb szolgáltatásokhoz.

Egy mélyszegénységben élő családban az egy főre jutó jövedelem ötvenezer forint alatt van. A közoktatási rendszer általában tovább erősíti a hátrányos helyzetűek lemaradását. A mélyszegénység különösen veszélyezteti a gyerekeket és az időseket. A cigányság aránya körülbelül e csoport negyven-ötven százalékát teszi ki.

A 2011-es népszámláláskor a leghátrányosabb helyzetű (LHH) kistérségekben a lakások 16 százaléka komfort nélküli, szükség- és egyéb lakás volt. A 2015. eleji adatok alapján az érintett lakások 10 százalékában nem volt vezetékes víz (ez az országos arány kétszerese). A vizsgált települések 54 százalékában nincs helyben háziorvos. E térségekben az átlagosnál kevesebben engedhetik meg maguknak, hogy autóval közlekedjenek. Nagy hátrányt jelez az alacsony szélessávúinternet-ellátottság is: itt 2014-ben ezer lakosra 158 előfizetés jutott, százal kevesebb, mint országosan.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése lényegében egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (LHH) eloszlásával:

A legfejletlenebb járások az ország periferikus részein helyezkednek el, jórészt az észak-keleti, a keleti és a déli határ mentén. Az országhatár Borsod-Abaúj-Zemplén megyétől kezdődő, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Biharon át Békésig húzódó, 20 járást érintő szakaszán a Sátoraljaújhelyi és

a Gyulai járás kivételével mindegyik a legelmaradottabbak közé tartozik, és a Dél-Dunántúlon is összefüggő sávot alkot a három horvát határ menti járás (Csurgói, Barcsi, Sellyei). A borsodi járasok fele, a szabolcsiak héttizede tartozik a legelmaradottabbak közé.

E körzetekben a települések 61 százaléka ezer főnél kisebb lélekszámú, miközben országosan ez az arány 56 százalék. A legelmaradottabb járasok népességének 10 százaléka cigány származású, ami jóval meghaladja a 3,2 százalékos országos átlagot. Az itt élők iskolai végzettsége is elmarad a többiekétől: a legelmaradottabb járasok 7 éves és annál idősebb népességének közel fele legfeljebb az általános iskolát végezte el, míg országosan ez csak a lakosság harmadára jellemző. A felsőfokú végzettségük aránya mindössze 7,8 százalék, vagyis az országos átlag felét sem éri el, az érettségis szerzők 18 százalékos aránya pedig csupán héttizede az országos átlagnak. A helyben élők rendkívül alacsony iskolázottságát az is magyarázza, hogy a képzett munkaerő folyamatosan elvándorol ezekből a térségekből.

2017-ben a magyarok 14,5 százaléka élt anyagi nélkülözésben – derül ki az [Eurostat](#) előzetes adataiból. 2016-ra még 16,2 százalékot mért az uniós hivatal. Súlyos anyagi deprecávióban az szenved, aki a lentiek közül legalább négy tételt nem engedhet meg magának:

- számlák kifizetése időben
- otthona melegen tartása
- váratlanul felmerülő kiadások fedezése
- hús, hal vagy vegetáriánus megfelelőjük rendszeres fogyasztása
- évente egy egyhetes nyaralás, nem az otthonában
- tévé
- mosógép
- kocs
- telefon.

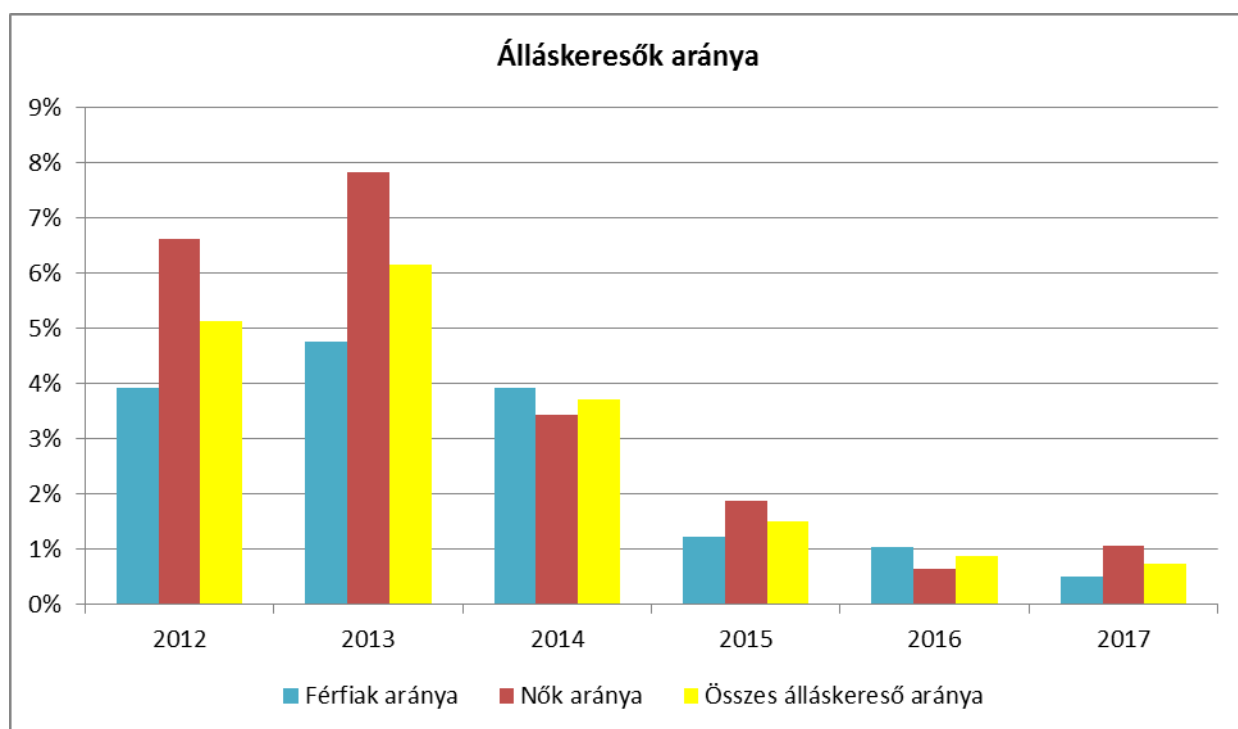
A magyarországinál rosszabb számokat ugyanazok az országok produkálták, mint tavaly: Bulgária, Görögország és Románia. A román adat javulása egyébként lényegesen jobb a magyarnál, 2016-hoz képest 4,4 százalékot javítottak. A legkisebb érintettség Svédországban és Luxemburgban van. A mélyszegénység által leggyakrabban sújtott réteg az egyedülálló gyerekesek, akiket a teljesen egyedül élők követnek.

Pontos adat nem áll rendelkezésünkre a mélyszegénységben élőkről a településen. A települési támogatást, lakásfenntartási támogatást igénylőket sorolhatnánk ide, de különösen a települési támogatásban részesülők közül többen átmeneti nehézséggel küzdenek, problémájuk nem állandó. Az viszont a fentiekből levezethető, hogy nem Győr-Moson-Sopron megye jellemző problémája a mélyszegénység. A későbbiekben kifejtettek ezt mind-mind alátámasztják.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	102	83	185	4	3,9%	5,5	6,6%	10	5,1%
2013	100	83	183	4,75	4,8%	6,5	7,8%	11	6,1%
2014	102	80	182	4	3,9%	2,75	3,4%	7	3,7%
2015	102	80	182	1,25	1,2%	1,5	1,9%	3	1,5%
2016	96	76	172	1	1,0%	0,5	0,7%	2	0,9%
2017	99	71	170	0,5	0,5%	0,75	1,1%	1	0,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Önkormányzati adat

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak

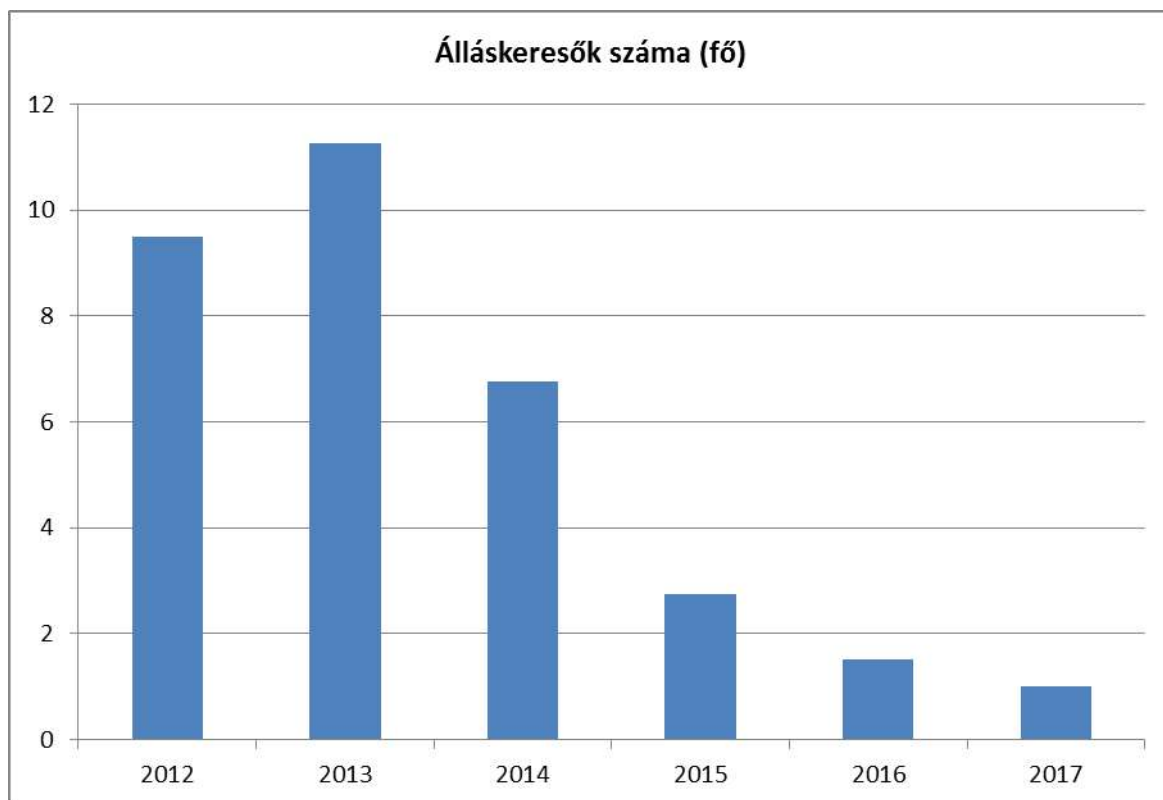
bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya: ahogy az alábbi táblázat és diagram is mutatja a regisztrált munkanélküliek száma jelentősen csökkent az országos átlaghoz igazodva. A település fekvésének köszönhetően előnyös helyzetben van, hiszen mint Nyugat-magyarországi megyére jellemző a környező Ausztriában, illetve Győrben történő elhelyezkedés. A START Kistérségi Közmunkaprogram a tartósan munkanélküli és alacsony iskolázott munkaerőt évek óta alkalmazza, így nem meglepő az alacsony regisztrált álláskeresők száma.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		10	11	7	3	2	1
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0,5	1,75	0,5	0	0	0
	%	5,3%	15,6%	7,4%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	1	1,5	1	0,75	0,5	0
	%	10,5%	13,3%	14,8%	27,3%	33,3%	0,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	0,5	1,25	1	0,5	0	0
	%	5,3%	11,1%	14,8%	18,2%	0,0%	0,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	0,75	1	0	0,25	0	0,25
	%	7,9%	8,9%	0,0%	9,1%	0,0%	25,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	2	1,5	0,5	0	0,25	0
	%	21,1%	13,3%	7,4%	0,0%	16,7%	0,0%
40-44 év (TS 1007)	Fő	0	1,25	1,5	0,5	0,25	0,25
	%	0,0%	11,1%	22,2%	18,2%	16,7%	25,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	0,75	0,25	0,25	0	0	0,25
	%	7,9%	2,2%	3,7%	0,0%	0,0%	25,0%
50-54 év (TS 1009)	Fő	2,75	2,25	1,5	0,5	0,5	0,25
	%	28,9%	20,0%	22,2%	18,2%	33,3%	25,0%
55-59 év (TS 1010)	Fő	0,25	0,5	0,5	0,25	0	0
	%	2,6%	4,4%	7,4%	9,1%	0,0%	0,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1	0	0	0	0	0
	%	10,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	39,47			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	4,44			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

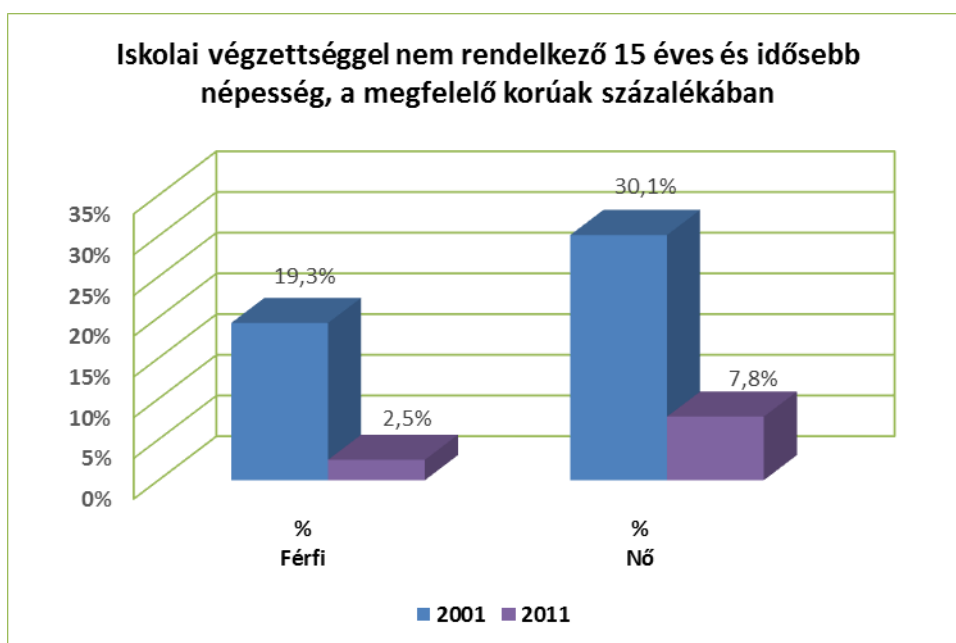
A munkanélküliek között jellemzően az általános iskolát végzettek száma alacsonyabb, mint a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek száma. Ezen adatok abból vezethetők vissza, hogy a fiatal pályakezdők regisztráltatják magukat a Munkaügyi Központban,

az idősebb, alacsony végzettségű, javarészt alkalmi munkából élő sorstársaik azonban nincsenek nyilvántartva a rendszerben. Az alacsony iskolai végzettségűeket fent említett módon az Önkormányzat évek óta alkalmazza.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	80,7%	69,9%	19,3%	30,1%
2011	97,5%	92,2%	2,5%	7,8%

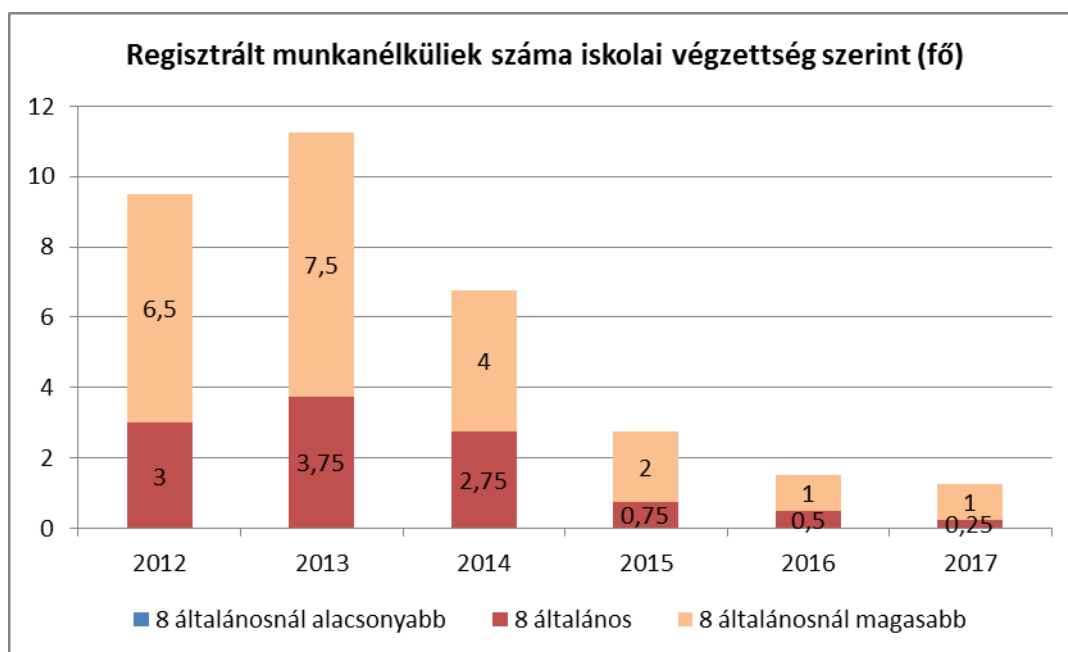
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	10	0	0,0%	3	31,6%	6,5	68,4%
2013	11	0	0,0%	3,75	33,3%	7,5	66,7%
2014	7	0	0,0%	2,75	40,7%	4	59,3%
2015	3	0	0,0%	0,75	27,3%	2	72,7%
2016	2	0	0,0%	0,5	33,3%	1	66,7%
2017	1	0	0,0%	0,25	20,0%	1	80,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

Árpás község önkormányzata fontosnak tartja a közfoglalkoztatás, két szempont miatt is : egyrészt munka lehetőséget jelent az itt élők számára, másrészt az önkormányzati feladatok maradéktalan ellátáshoz feltétlenül szükség van közmunkások alkalmazására.

Árpás Község Önkormányzata 2012-ben, az országos közmunkaprogram elindításakor csatlakozott a programhoz.

2012.02.01-2012.06.30 és 2012.09.01-2012.12.31-ig 5 fővel indítottuk el az illegális hulladék lerakóhelyek megszüntetése programot, mely keretén belül kéziszerszámokat, talicskát, kaput, betonkeverőt tudtunk a program által finanszírozottan megvásárolni.

2012.07.01-2012.08.31-ig 5 fővel kezdtük el a belvíz elvezetési programot, mely keretén belül a településen az árkokat tisztítottuk meg, a benőtt fákat, cserjéket, bokrokat távolítottuk el. Kéziszerszámokat, fűrészeket vásároltunk a program által finanszírozottan.

2012.10.01-2012.12.31-ig került sor a hosszabb időtartamú nevű közfoglalkoztatásra, mely keretén belül a közterületek gondozását vállalta önkormányzatunk 1 fővel, illetve 1 fő a szociális kisegítés területén dolgozott (összesen 2 főre terveztük a programot). Gereblyét, ásót, kapát tudtunk vásárolni a programon belül.

2013.01.01-2013.04.30 és 2013.09.01-2013.12.31-ig 9 fővel folytattuk a belvíz elvezetési programot az utak karbantartása, földutak, árkok tisztítása programot.

2013.03.01-2014.02.28-ig 3 fő közfoglalkoztatott indította el a start mezőgazdasági programot. Rotációs kapát, szerszámtárolót, motoros permetezőt, öntöző szivattyút, kéziszerszámokat szereztünk be. A növénykultúra skálája a következő volt: burgonya, vöröshagyma, fehérrepa, sárgarépa, sütőtök, főzőtök, zöldbab, szárazbab.

2014.03.04-2015.02.28-ig 5 fő dolgozott a mezőgazdasági programban. Burgonyát, fehérrepat, sárgarépat, vöröshagymát, fokhagymát, uborkát, főzőtöket és sütőtöket termesztettünk. Az program által finanszírozottan vásároltunk egy fóliahegesztőt bruttó 43.294,- Ft-ért, illetve egy feltöltőekét, mely bruttó 107.950,- Ft-ba került. A program során 4 ütemben parlagfű-mentesítési munkálatokat is végeztek a közfoglalkoztatottak.

2014.05.19-2014.09.14-ig 3 közfoglalkoztatott vett részt a belvíz elvezetési programban az utak karbantartása, fűnyírás, árkok tisztítása folytatásában. Kéziszerszámokat vásároltunk a program során (ásó, kapa, gereblye)

2014.09.16-2015.02.28-ig tartott a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási program, ahol az útszéli szakképzett fakivágásokat, kitermeléseket követően az aprítási feladatot végeztük 3 fővel. Az árkokból, útszéli padkákból benőtt cserjéket, bokrokat, fákat szedtek ki.

2014.10.06-2015.02.28-ig 5 fő folytatta a szeptember 14-én abbamaradt belvíz elvezetési programot.

2016.03.02-2017.02.28 – mezőgazdasági program folyt ezen időszakban. 8 fő dolgozott a kertekben, burgonyát, vöröshagymát, fokhagymát, céklát, sárgarépát, fehérrépát, sütőtököt, főzőtököt, paprikát, paradicsomot, babot és uborkát termesztettünk. A program finanszírozásában aszalószelekrényt vettünk bruttó 523.310,- Ft-ért és elkészítettük a szabadtéri zöldség előkészítőt, mely bruttó 200.000,- Ft-ban került. 4 ütemben parlagfű-mentesítést végeztek.

2017.03.01-2018.02.28 – mezőgazdasági programban 7 fő termesztett uborkát, paradicsomot, burgonyát, sárgarépát, fehérrépát, céklát, vöröshagymát, fokhagymát, főzőtököt, káposztát, szárazbabot és zöldbabot. Lehetőségünk volt egy benzinmotoros szivattyú megvásárlására bruttó 149.860,- Ft-ért, egy talajmarót vettünk bruttó 508.000,- Ft-ért és egy traktort bruttó 2.975.000,- Ft-ért. 5 ütemben történtek a parlagfű-mentesítési munkálatok.

2018.03.01-2019.02.28 – mezőgazdasági program folyik a kertekben. 6 fő dolgozik és burgonyát, spenótot, paprikát, paradicsomot, uborkát, borsót, céklát, szárazbabot, sütőtököt és főzőtököt termesztnek. 5 ütemben végezték el a parlagfű-mentesítési munkálatokat.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Győri munkahelyek autóbusszal a 6 illetve 8 órás munkakezdésre elérhető, de ez a kisgyermekes nők számára nem megfelelő, mivel munkakezdés előtt nem tudják a gyermekeket elhelyezni (óvodában, iskolában). A munkáltatók számára nem kedvező a foglalkoztatás a magas közlekedési költségek miatt (havi autóbusz bérletjegy ára 28.500 Ft). Helyben a munkalehetőség nagyon korlátozott számban áll rendelkezésre. Munkalehetőség – több műszakban – Téten van – mely 10 km-re van a településtől.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok tanulmányaik befejezése után az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programokhoz a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási

Főosztálya által jutnak, regisztrációjukat követően. A továbbképzésekről, illetve az azon részt vevő személyekről az önkormányzatnak nem áll adat a rendelkezésére.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A helyi foglalkoztatási programon keresztül minden évben zajlik felnőttképzési program, melyet a Foglalkoztatási Főosztály szervez, melyhez az Önkormányzat biztosítja az oktatás feltételeit.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	1	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	2	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	1	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	1	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	1	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzati intézményekben nem foglalkoztatunk mélyszegénységben élőket és romákat, tekintettel arra, hogy településünkön a legutóbbi népszámlálás során senki nem vallotta romának magát, a mélyszegénységben élőket pedig évek óta a START Kistérségi Közmunkaprogram foglalkoztatja.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

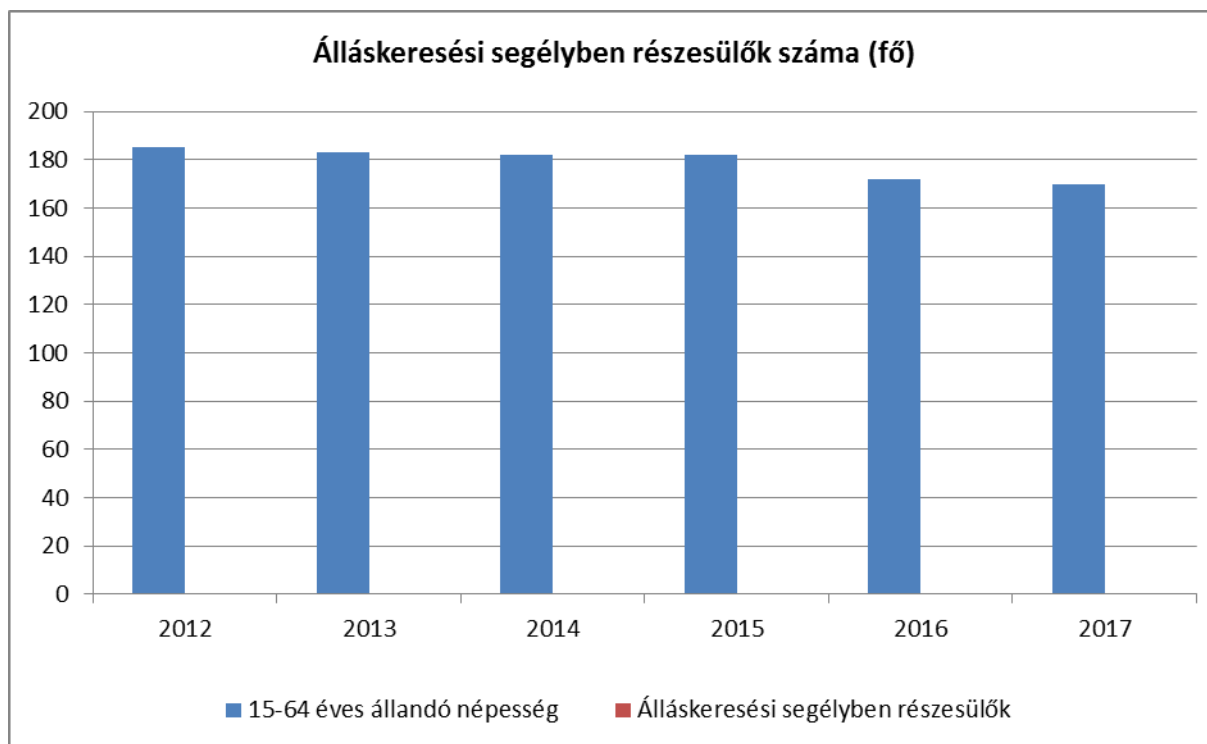
Nincs róla tudomásunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	185	0	0,0%
2013	183	0	0,0%
2014	182	0	0,0%
2015	182	0	0,0%
2016	172	0	0,0%
2017	170	1	0,0%

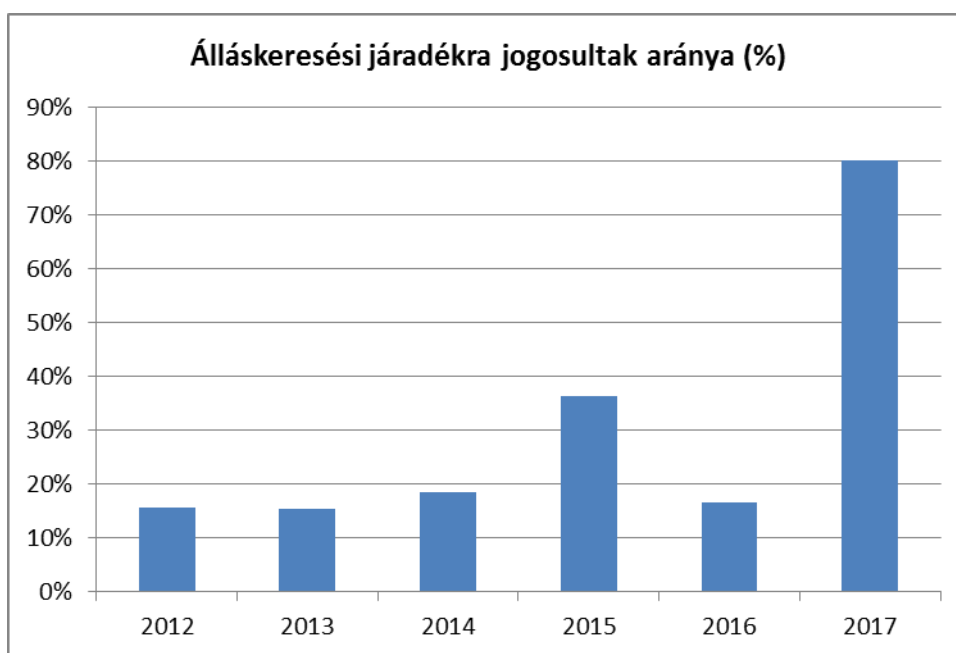
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	10	1,5	15,8%
2013	11	1,75	15,6%
2014	7	1,25	18,5%
2015	3	1	36,4%
2016	2	0,25	16,7%
2017	1	1	80,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

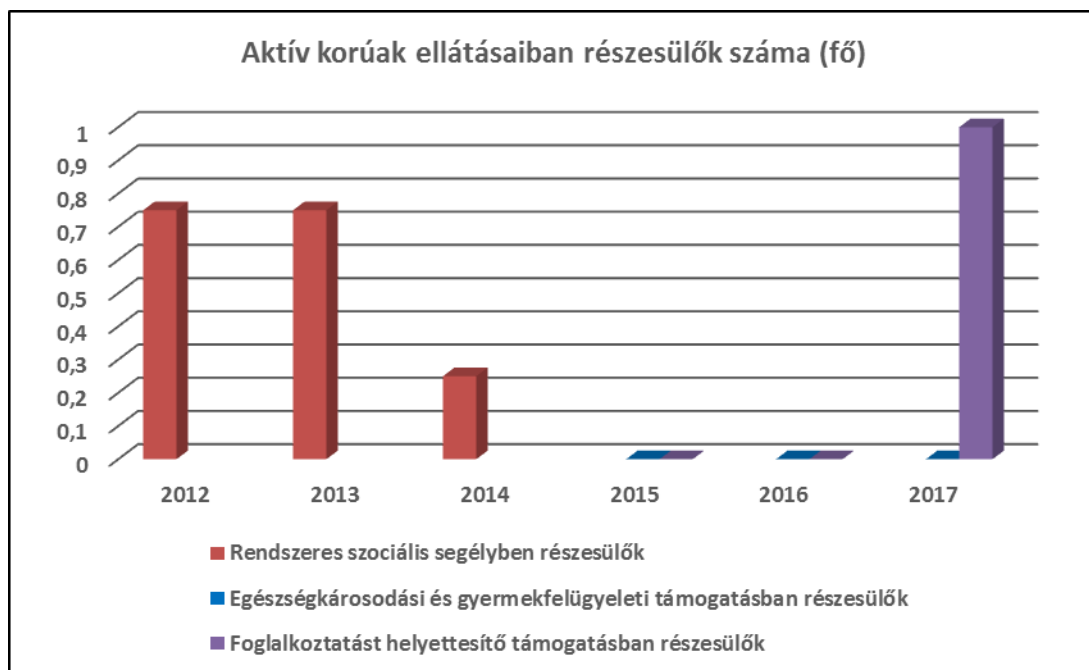

Az álláskeresői segélyben részesülők száma hosszú évek óta elenyésző, tekintettel arra, hogy az ország ezen térségében az utóbbi években jellemző a munkaerő-hiány. Ennek okait fentebb már ismertettem. Ugyanez a tendencia figyelhető meg a 3.3.3 számú táblázat soraiban, melyből – ismerve a települési önkormányzat mezőgazdasági mintaprogramját – látható, hogy mint a munkanélküliek, mind az ellátásban részesülő munkanélküliek száma jelentősen csökkent.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	0,75		0,41%		0,00%
2013	0,75		0,41%		0,00%
2014	0,25		0,14%		0,00%
2015		0	0,00%	0	0,00%
2016		0	0,00%	0	0,00%
2017		0	0,00%	1	80,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

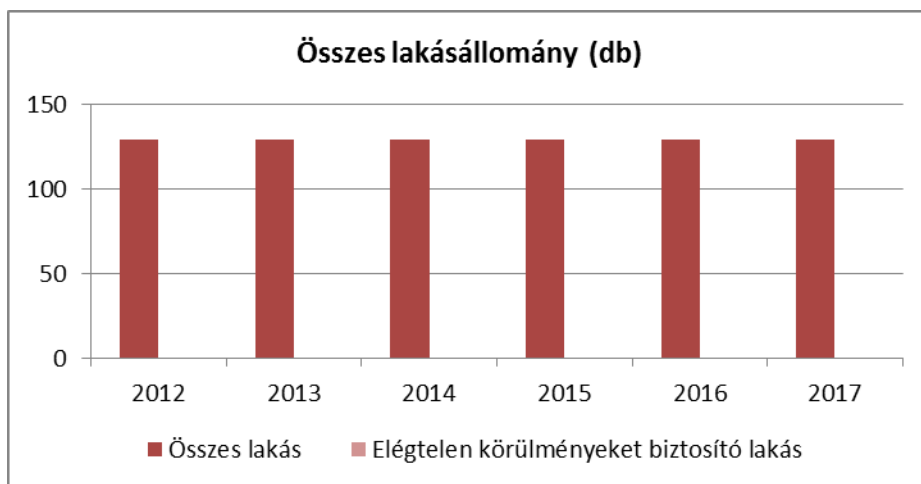
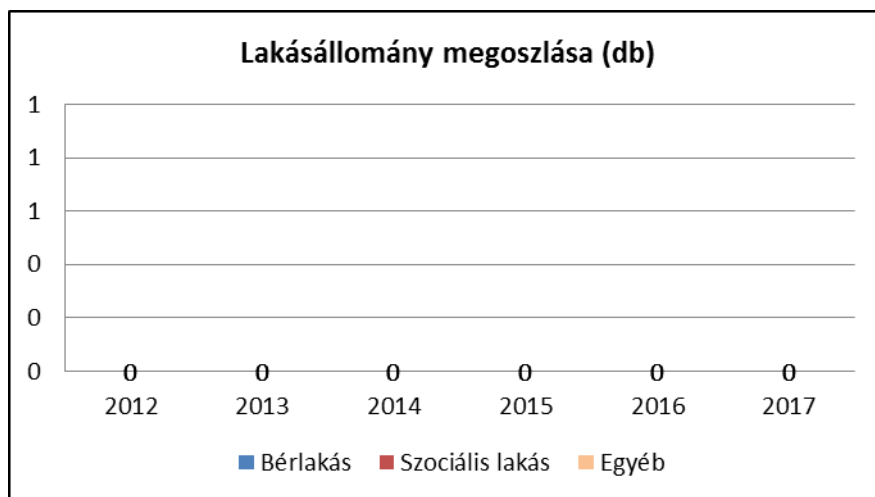
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
129	0	0	0	0	0	0	
129	0	0	0	0	0	0	
129	0	0	0	0	0	0	
129	0	0	0	0	0	0	
129	0	0	0	0	0	0	
129	0	0	0	0	0	0	

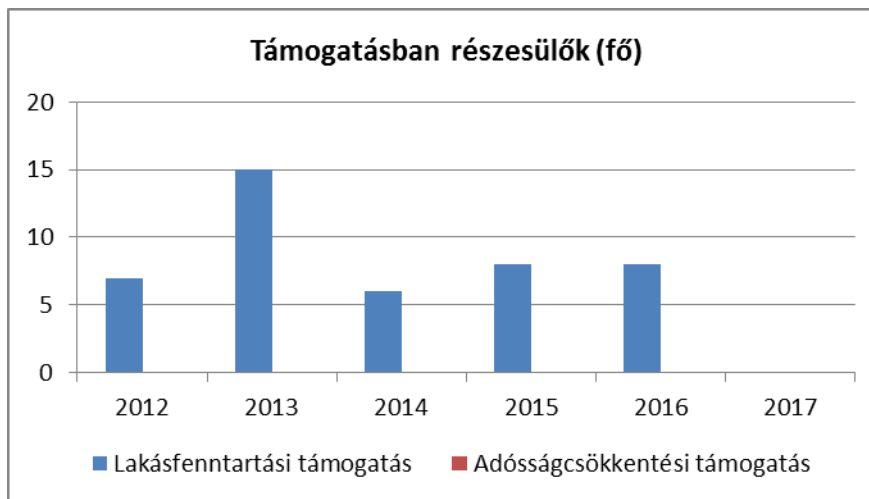
Forrás: KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	7	0
2013	15	0
2014	6	0
2015	8	0
2016	8	0
2017		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat tulajdonában 1 lakás van, melyet 2016. évben vásárolt. Bérbe adása előtt felújításra szorulna, de egyenlőre nem találta meg a hosszú távú funkcióját.

b) szociális lakhatás

Nincs szociális lakás a településen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs ilyen a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat első lakáshoz jutók támogatása jogcímen járul hozzá a településen letelepedni szándékozó fiatal párok életkezdéséhez. Ez a támogatási forma jövedelemhatárra tekintet nélkül állapítható meg, vissza nem térítendő, ugyanakkor csak az első lakás megvásárlását/felújítását támogatja.

A lakhatási feltételeket a lakásfenntartási támogatásokkal segíti az önkormányzat. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

A lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani.

Lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától

f) eladósodottság

A túlzott eladósodottság miatt egy családnak van árverés alatt az ingatlanja.

g) lakhatás egyéb jellemzői:

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása:

Árpáson fellelhetők egyéb belterületen – Dombiföldi úton elhelyezkedő lakások (14 db) – 500 m-re a központi belterülettől, a közmű szolgáltatások teljes egészében biztosítottak, továbbá a közösségi közlekedéshez való hozzáférés is.

Lakott külterületek: Gátórház, Szivattyútelep, Kálmán puszta. A közművek biztosítottak. A közösségi közlekedéshez való hozzáférés csak a Gátórház esetében biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Telepek, szegregátumok nincsenek a településen.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Telepek, szegregátumok nincsenek a településen

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregátumok nincsenek a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátás része:

1. háziiorvosi ellátás, házi gyermekorvosi ellátás
2. fogorvosi alapellátás,
3. alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
4. védőnői ellátás,
5. iskola-egészségügyi ellátás.

A községben a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátást az orvos vállalkozóként látja el vegyes körzetben, hetente 2 alkalommal rendel. A védőnői szolgálat központja a 3 km-re lévő Mórachidán található.

A településünk társulásban biztosítja az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást. A fogorvosi alapellátás Tét településen vehető igénybe. Szakellátás Győrben, illetve a Téli Gyógyítóházban működik. A legközelebbi gyógyszertár Téten működik.

Az egészségügyi helyzet mutatói közül pontos információval nem rendelkezünk.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

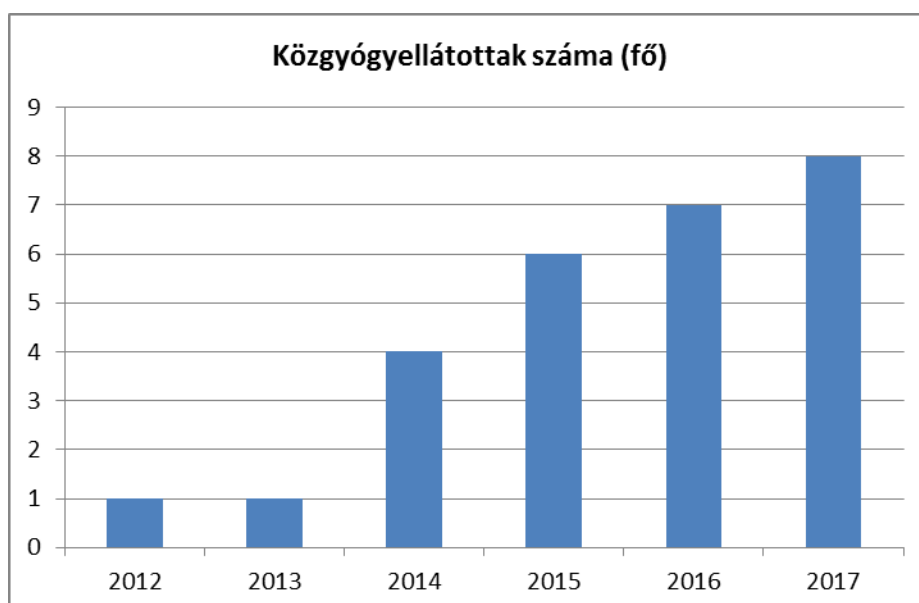
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	136	0
2013	1	142	0
2014	1	156	0
2015	1	149	0
2016	1	151	0
2017	1	150	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	1
2013	1
2014	4
2015	6
2016	7
2017	8

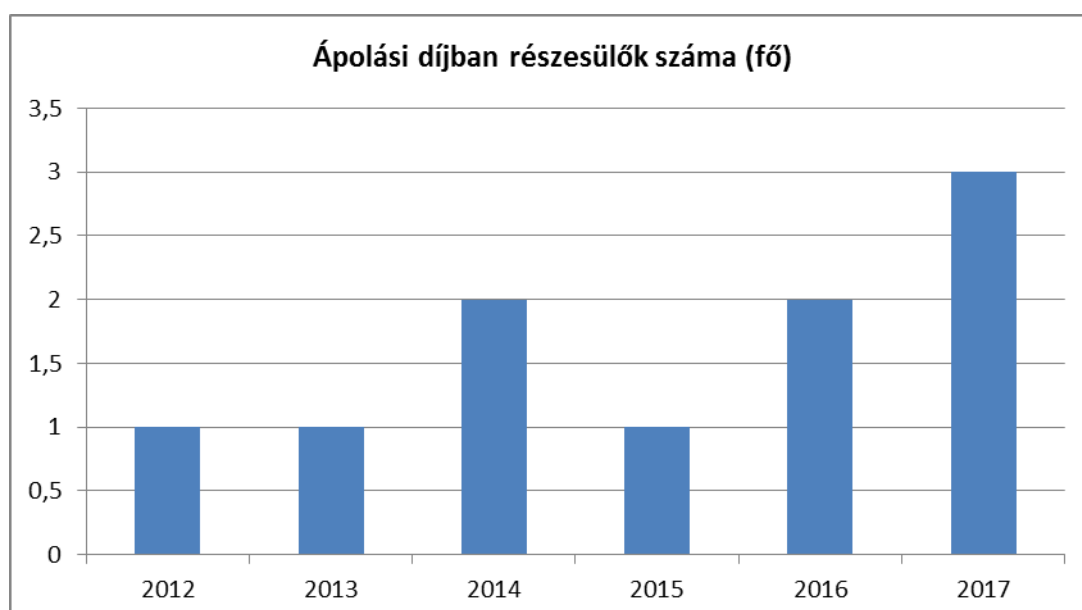
Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	1	0	1
2013	1	0	1
2014	2	0	2
2015	1	0	1
2016	2	0	2
2017	3	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés Téten és Győrben elérhető, melyhez való eljutást a falugondnoki szolgálat az ellátást igénybe vevőknek térítésmentesen biztosítja.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő ellátások a Mórighidai Napközi-otthonos Óvodában és a Téti Kisfaludy Károly ÁMK Mórighidai Tagiskolájában vehetők igénybe. A rehabilitációs ellátások Téten és Győrben egyaránt igénybe vehetők.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Mórighidai Napközi Otthonos Óvoda konyhájából biztosított a gyermekek és a szociális étkeztetésben részesülők étkeztetése, melyet az utóbbiak esetében a falugondnoki szolgálat juttat el az igénybe vevő lakására. Tekintettel arra, hogy a konyha elsősorban Árpás, Mórighida és Rábaszentmiklós községek által a Közmunkaprogramokban megtermelt zöldségeket használja a főzéshez, így tudjuk, hogy ezek milyen technológiai eljárással készültek, hogy azok primőrök, egészségesek és frissek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A falu sportpályáján biztosított a lakosság számára a sport programok hozzáférése korlátozott lehetőségekkel. Ezen túlmenően a Rába-folyó és partja számos lehetőséget biztosít a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Egyre több gyalogló, kocogó ember látható a töltésen, aki felismeri a sport szabadidős jelentőségét és egyéb pozitív élettani hatásait.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodás keretében az Önkormányzat biztosítja a helyi étkeztetést és a falugondnoki szolgálat keretében az ezekhez való hozzáférést.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés eseteiről nincs tudomásunk.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nincs tudomásunk ilyen esetekről.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A településen Faluvédő Egyesület működik, melynek tagozatai a következők: Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Derús Alkony Nyugdíjas Klub, Vöröskereszt szervezet, Polgárőrség, Ifjúsági Klub.

A civil szervezetek számára a helyiséget és pénzbeli támogatást az Önkormányzat biztosítja.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusok nincsenek a településen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A településen a középiskolás diákok végeznek önkéntes munkát a középfokú oktatási intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján. Az adományozást a védőnő szervezi, ad-hoc módon.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a szociálisan rászorultak anyagi támogatása	az önkormányzat továbbra is biztosítsa éves költségvetéséből az arra rászorulókat támogatását

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.):

A gyermekek száma állandó, az összes lakosság 13 %-át teszi ki. A születések száma alacsony és stagnál. A korábban már ismertetett Kormányzati intézkedések megvalósulása, illetve a településen letelepedő fiatalok gyermekvállalása jelenthet megoldást.

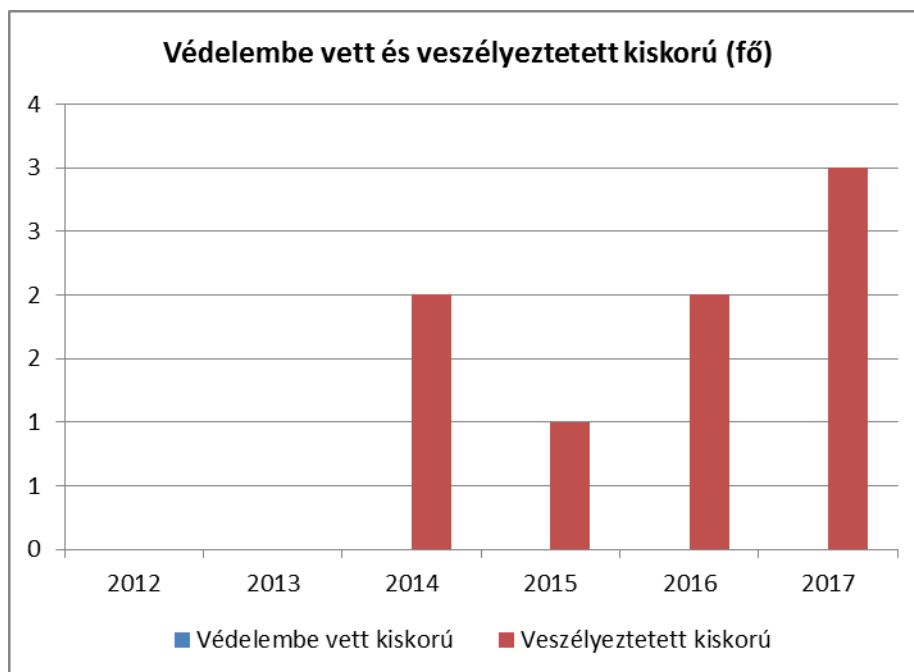
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete :

védelembe vett kiskorúak nincsenek a településen, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma sem jelentős. Róluk a gyermekjóléti szolgálat családgondozója „gondoskodik”, hetente tart kapcsolatot a gyermekekkel és a szüleikkel.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31- én (TS 3101)
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	2
2015	0	1
2016	0	2
2017	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

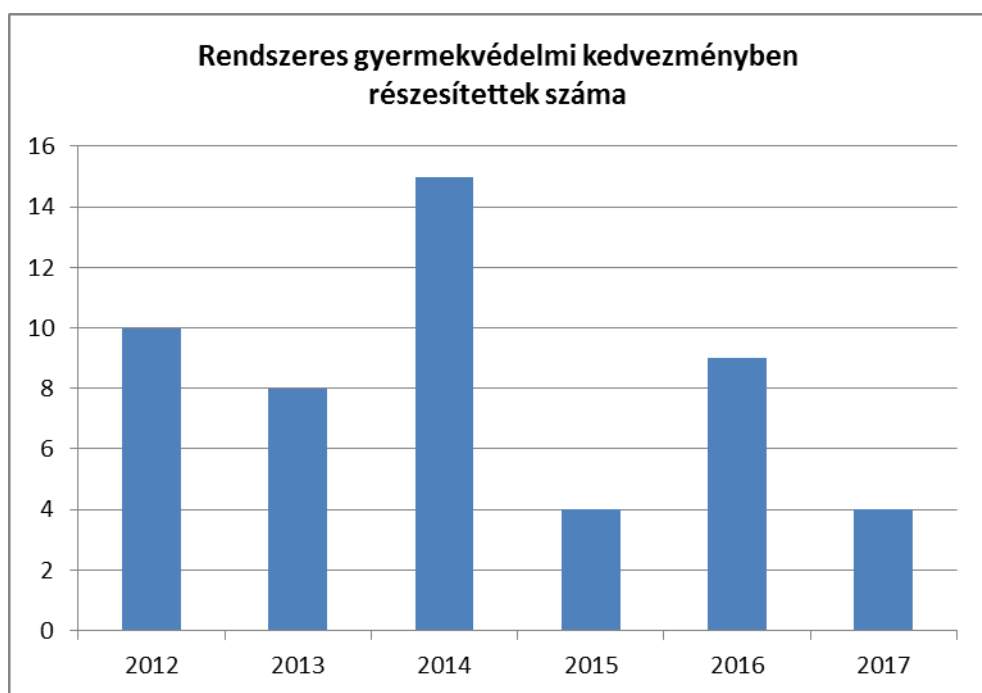
c) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma:

Ahogy az alábbi táblázat is mutatja, egyre csökken a jogosultak száma/igénylők száma, mely párhuzamba hozható a munkanélküliség minimálisra csökkenésével és sajnos azzal is, hogy csökken a kiskorúak száma a településen.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	10
2013	8
2014	15
2015	4
2016	9
2017	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat – saját hatáskörében – olyan helyi juttatások megállapítására is jogosult, melyet törvény nem ír kötelező feladatként elő számára. Ilyen például az első lakáshoz jutók támogatása, vagy a jövedelemhatárra tekintet nélkül megállapított óvoda/iskolakezdési támogatás, melyet az éves költségvetéséből biztosít az önkormányzat. Mivel a kiskorú gyermekek száma alacsony, így valamennyi gyermeknek Mikulás és Karácsonyi ajándékot is biztosít az önkormányzat. Ez utóbbi átadása a Karácsonyváro ünnepségen történik, ahol a gyermekek a szülőkkel közösen vesznek részt a karácsonyi díszek készítésében, majd a fa felállítását követően mindannyian ajándékot kapnak.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	3	2	1		0	0
2013	4	2	0		0	0
2014	6	2	3		0	0

015	5	2	0		0	0
016	7	2	0		0	1
017	6	2	0		0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya:

Nem élnek nem magyar állampolgárságú gyermekek a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs szegregált lakókörnyezetben élő gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

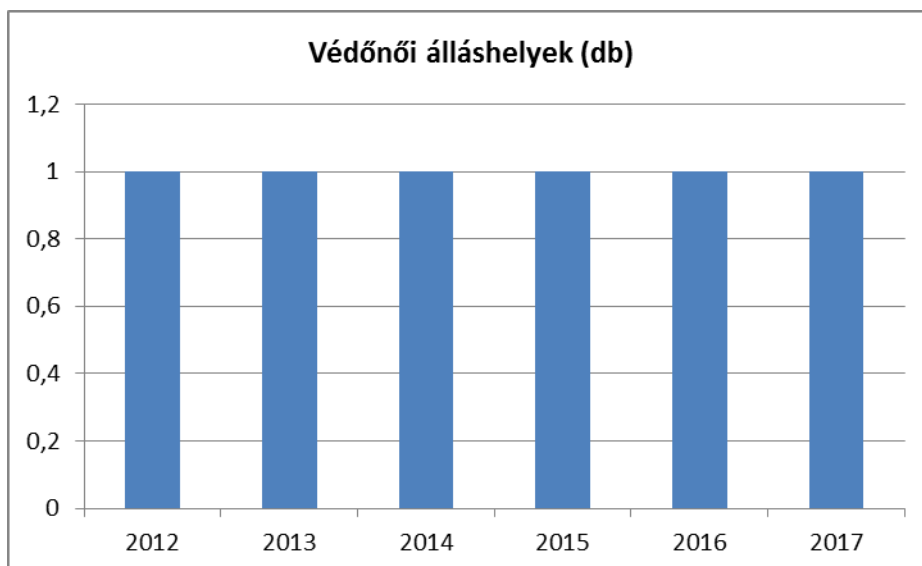
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok):

Mórichidai központtal működik a 9 települést ellátó védőnői szolgálat. Mivel a szakirányú végzettséggel rendelkező védőnő a településen lakik évtizedek óta, így betöltetlen státusz nincs, a szakmában eltöltött munkaviszonya miatt jellemző, hogy a környékben helyettesítési feladatokat lát el. Sajnos az egy védőnőre jutó gyermekek száma évek óta nem emelkedik.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	20
2013	1	24
2014	1	22
2015	1	20
2016	1	20
2017	1	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma):

Az alábbi táblázat adatai meglehetősen hiányosak, mivel a háziorvosi körzet háziorvosánál a településen élők kis részének van a TAJ kártyája, pontos adat arra vonatkozóan, hogy a lakosság nagyobb része, mely háziorvosnál veszi igénybe az egészségügyi alapellátást, nincs.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	136	0	12	0
2013	0	141	0	15	0
2014	0	156	0	13	0
2015	0	143	0	12	0
2016	0	142	0	15	0
2017	0	141	0	14	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

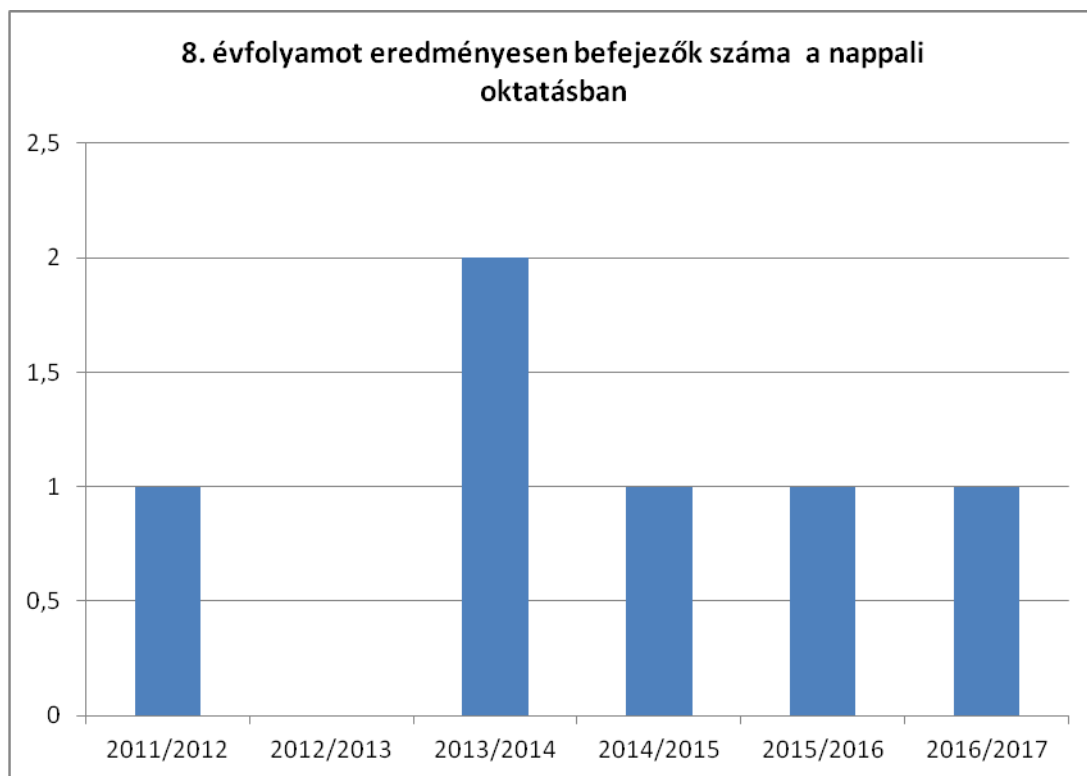
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	8	0	0	0		
2013	12	0	0	0		
2014	9	0	0	0		
2015	13	0	0	0		
2016	11	0	0	0		
2017	10	0		0		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	1
2012/2013	0
2013/2014	2
2014/2015	1
2015/2016	1
2016/2017	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

d) gyermekjóléti alapellátás

Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulása által fenntartott gyermekjóléti szolgálat működik a településen, amely hetente tart ügyfélfogadást.

d) gyermekvédelem

Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulása által fenntartott gyermekjóléti szolgálat működik a településen, amely hetente tart ügyfélfogadást.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokról nincs információnk.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési,- sport,- szabadidős és szünidős programok konkrétan nincsenek szervezve a településen, de az Önkormányzat által fenntartott sportpálya szükség szerint egész évben igénybe vehető.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés hétfégén nem biztosított, a szünidőben történő étkeztetés biztosított.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés eseteiről nincs tudomásunk.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Diszkrimináció eseteiről nincs tudomásunk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása megoldott a településen.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Iskolapszichológus az iskola társulás keretein megoldott.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Ilyen esetekről nincs információnk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Ilyen esetekről nincs információnk.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony a születések száma	további letelepedést ösztönző támogatás bevezetése, a jelenlegi 200.000 Ft helyett magasabb összegű támogatás bevezetése, kamatmentes kölcsönként

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Nemek szerinti összetétel

A nemek szerinti összetételt Árpás vonatkozásában a társadalom egészében tudtuk vizsgálni. A községben a nők aránya alacsonyabb, mint a férfiaké. Gyermekkorban és a 14 év alatti lakosság esetében a nemek összetételére a megyei adatok alapján a férfiak magasabb aránya a jellemző, ez az eltérés itt is érzékelhető. Jelentős eltérés a következő életszakaszokban nem mutatkozik, azonban a megyei és országos adatokkal összehangban a férfiak aránya a népességben csökken. A 65 év felettieknél a nők aránya magasabb.

A nők részéről a társadalom egészében várható magasabb átlagéletkor miatt azonban az idősebb korosztályokban arányuk felülreprezentált. Az arányok közelítenek az országos és a megyei átlagokhoz.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az önkormányzat által foglalkoztatottak között a nők aránya kétszerese a férfiakénál. A Mórchida és Rábaszentmiklós településekkel közös fenntartásban működő intézmények (Közös Önkormányzati Hivatal, Napközi-otthonos Óvoda) esetében elmondható, hogy kizárólag női munkaerőt foglalkoztatnak az Önkormányzatok. Ennek okai között az ellátandó feladat jellege, valamint a helyben történő foglalkoztatás előnyei szerepelnek. Az adminisztratív feladatokat, illetve az óvodai munkaköröket is döntő többségében női munkavállalók töltik be. Az önkormányzat képviselő-testületében 2 nő foglal helyet. A polgármesteri és az alpolgármesteri tisztséget is nő tölti be. A zöldésgfeldolgozó üzemben is nőket foglalkoztat az önkormányzat. A női munkavállalók számára a helyben történő foglalkoztatás hozzájárul ahhoz, hogy a családban betöltött szerepüket

könnyebben meg tudják élni. A munkaidő igazodik a közoktatási intézmények nyitva tartásához, így a kisgyermekeseknek nem jelent problémát a gyermekek eljuttatása. Ehhez a falugondnoki szolgálat is segítséget nyújt.

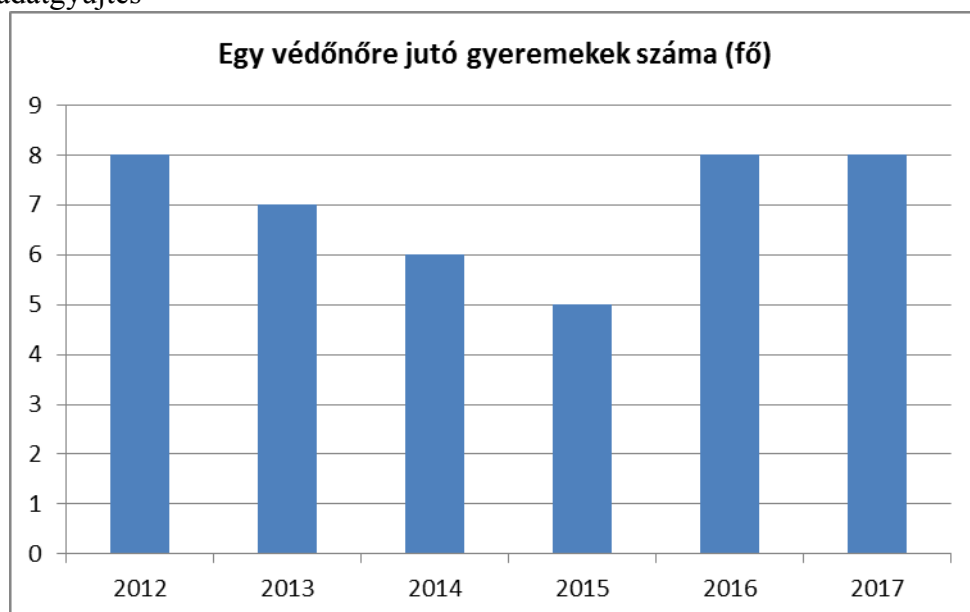
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	102	83			4	6
2013	100	83			5	7
2014	102	80			4	3
2015	102	80			1	2
2016	96	76			1	1
2017	99	71			1	1

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	8	8
2013	1	7	7
2014	1	6	6
2015	1	5	5
2016	1	8	8
2017	1	8	8

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A START Közmunkaprogram megköveteli az évenkénti képzéseken való részvételt, így jellemzően december-január-február hónapban a Foglalkoztatási Főosztály által szervezett képzéseken a közfoglalkoztatott munkavállalók részt vesznek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedése a START Közmunkaprogramban lehetséges.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs adatunk a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, különösen a bérek tekintetében.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Településünkön bölcsődei csoport nem működik, tekintettel arra, hogy jogszabályban előírt igénnyel még egy szülő sem jelentkezett az önkormányzatnál. A Mórchida és Rábaszentmihályi Önkormányzatokkal közösen fenntartott Napközi-otthonos Óvoda 2,5 éves kortól fogadja a kisgyermeket.

A Napközi-otthonos Óvoda 50 férőhelye hosszú évek óta nem működik teljes kihasználtsággal, a gyermeklétszám csökkenő tendenciát mutat. Ez nyilvánvaló, hiszen az egy védőnőre jutó gyermekek számának csökkenése maga után vonja az egyre csökkenő óvodai létszámot, valamint évente egy-két esetben a szülők nem az állandó lakóhely szerinti intézménybe, hanem jellemzően a munkahelyükhöz közel íratják be gyermeküket óvodába. Az intézmény megtartása különösen fontos az önkormányzatnak, így meg kell találni az intézményben rejlő erősségeket, illetve lehetőségeket, melyet folyamatosan publikálni kell.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a kismamák segítése, támogatása, különféle vizsgálatokra való elküldése. A 0-3 év közötti gyermekek fejlődésének folyamatos felügyelete, valamint a 3-14 év közötti gyermekek fejlődésére is odafigyel.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A körzeti megbízott rendőr nyilatkozata alapján nincs adat arra vonatkozóan, hogy a nőket érte-e családon belüli erőszak Árpás településen.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Anyaoththon a településen nem található, megyében is csak egy. Az anyák a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül kérhetnek tájékoztatást és segítséget az anyaoththonokról és férőhelyekről. A kevés férőhellyel rendelkező otthonoknak várólistájuk van, így az anyák és gyermekeik várólistára kerülnek. A lakóhelytől elég távol eső anyaoththonok miatt, csak a végső megoldás egy család életében, mivel problémát jelent a munkahelyre, gyermekellátó intézményekbe való eljutás. Valamint krízishelyzetben az anyák nem tudják hova és kihez fordulhatnak segítségért.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az 5.1. pontban ez részletesen kifejtésre került. Lásd. fent.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Anyaoththon a településen nem található, megyében is csak egy. Az anyák a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül kérhetnek tájékoztatást és segítséget az anyaoththonokról és férőhelyekről. A kevés férőhellyel rendelkező otthonoknak várólistájuk van, így az anyák és gyermekeik várólistára kerülnek. A lakóhelytől elég távol eső anyaoththonok miatt, csak a végső megoldás egy család életében, mivel problémát jelent a munkahelyre, gyermekellátó intézményekbe való eljutás. Valamint krízishelyzetben az anyák nem tudják hova és kihez fordulhatnak segítségért.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Krízishelyzetben kihez és hová fordulhatnak az érintettek	védőnő, illetve a családsegítő szolgálat részéről tájékoztató programok tartása, szórólapok küldése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi előregedés globális problémává lett Magyarországon, így érinti Árpást is. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősök száma növekszik. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A községben magas a 65 év feletti lakosság száma. Az idősök nyugdíj összegeiről nincs információnk. Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az esetleges egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartásról.

A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

A településen működő Faluvédő Egyesület lehetőséget nyújt a szabadidő hasznos eltöltésére, a mindennapi teendőkkel kapcsolatos segítségnyújtásra.

Árpáson sok az egyedül maradt idős, özvegy ember, akik nagyobb odafigyelést igényelnek. A településen nincs lehetőség idősök napközbeni ellátására. Ugyanakkor a falugondnoki szolgálat napi szinten nyújt segítséget az arra rászorulóknak térítésmentesen. A falugondnoki szolgálat az idősök tekintetében szinte teljes körű szolgáltatást tud biztosítani, ahogy a bevezető részben már utaltam rá. Az ilyen kis lélekszámú települések előnye, hogy mindenki ismeri egymást, segíti egymást, és nem fordulhat elő, hogy ellátatlanok maradjanak. Inkább az a jellemző, hogy még a hétvégéken is „ránéz” a gondozónő az idősökre..

Az idősök szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él.

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások valamint az özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek

Ugyanakkor elmondható, hogy Árpádon még mindig erősnek mondhatók az időseket támogató családi kapcsolati rendszerek hálózata. Generációk élnek együtt és segítik egymást.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

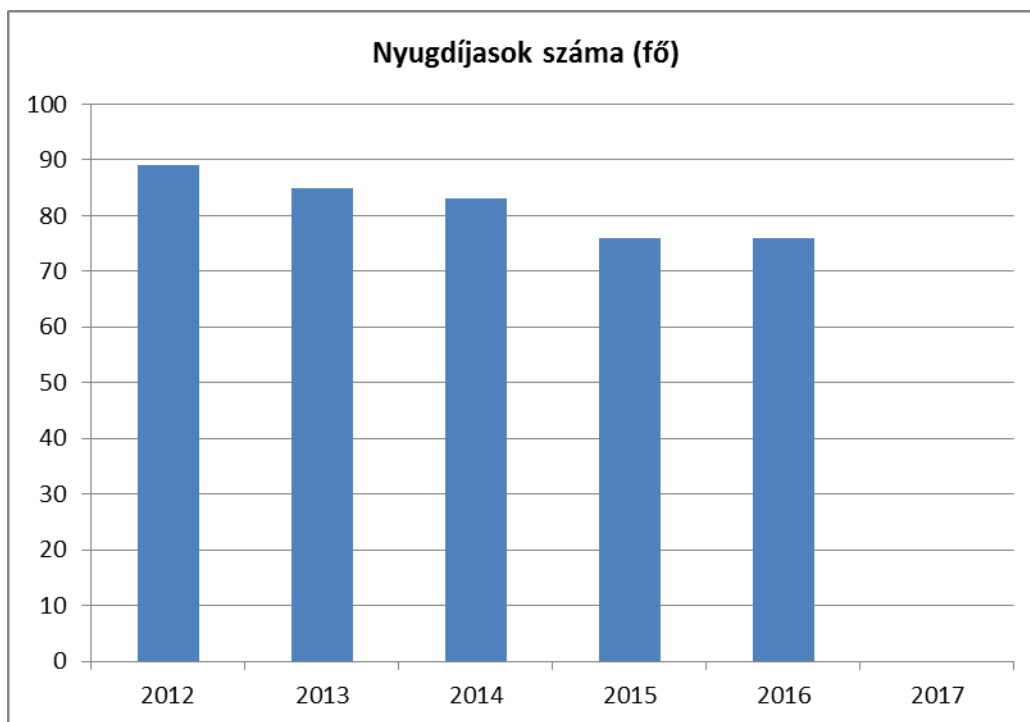
a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A községben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink. A településen élő idős emberek helyben, a ház körüli mezőgazdasági termelésből önmaguk és szűkebb családjuk számára zöldséget termesztnek, kisállatokat tenyésztnek, így biztosítva az aktív időskort. Az önkormányzat 1 főt alkalmaz nyugdíj mellett.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	37	52	89
2013	34	51	85
2014	34	49	83
2015	31	45	76
2016	29	47	76
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

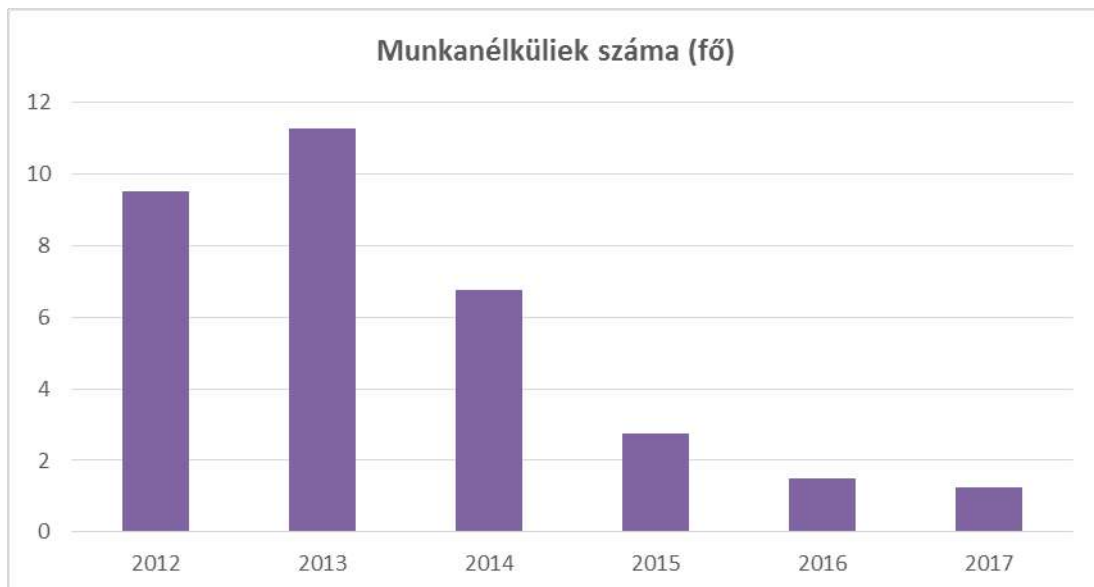
Mint fentebb utaltam rá, az önkormányzat 1 főt foglalkoztat nyugdíjazás mellett.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén: erről nem rendelkezünk pontos információval.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	10	1	13%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	11	1	4%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	7	1	7%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	3	0	9%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	2	0	0%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	1	0	0%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!

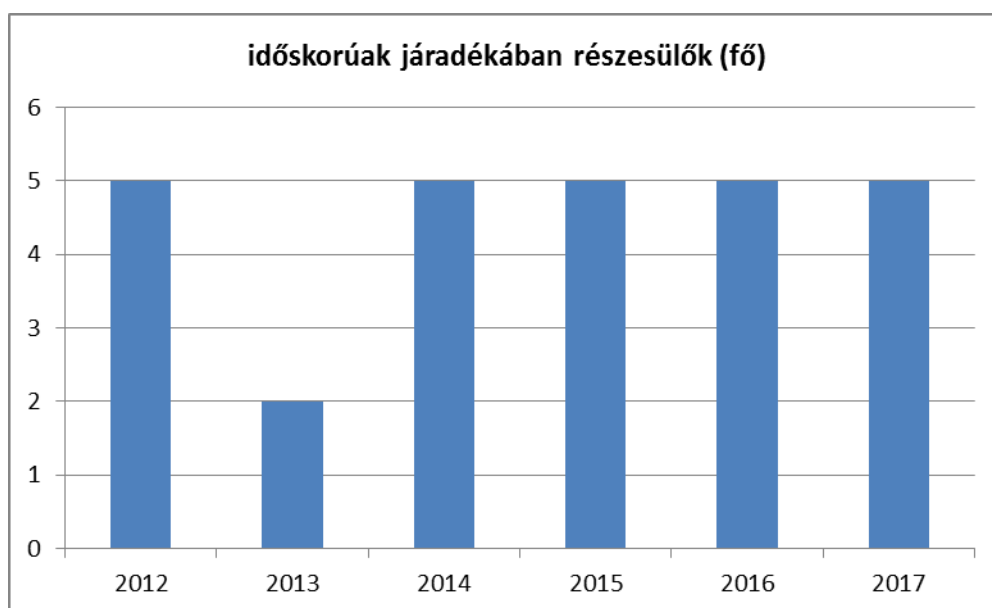
Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

**6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek
átlagos száma**

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	5
2013	2
2014	5
2015	5
2016	5
2017	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

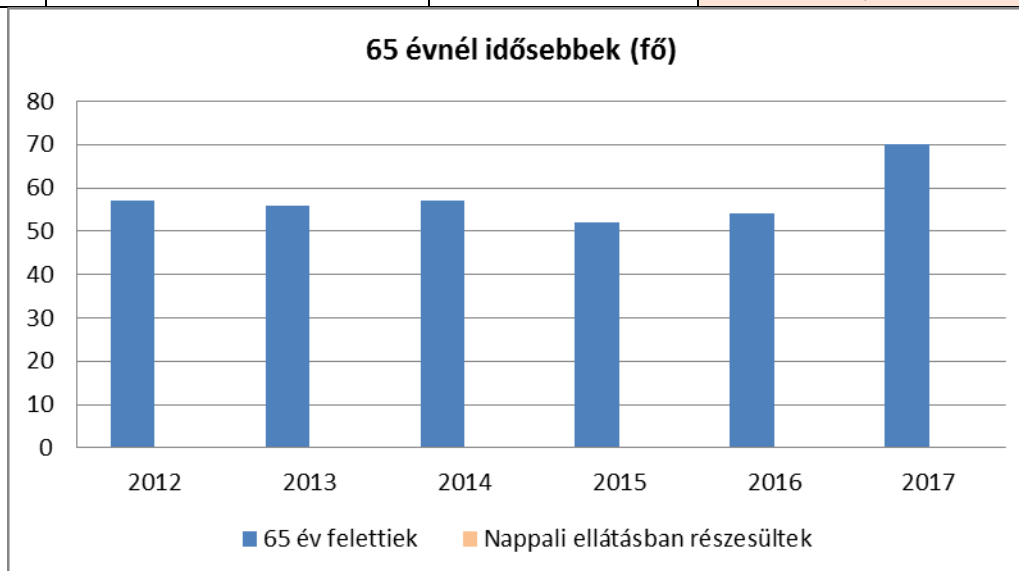
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A településen részben biztosítottak a legalapvetőbb közszolgáltatások, mint önkormányzati hivatal, mobilposta, háziorvosi rendelő. Azért részben, mert a Hivatalnak, a háziorvosi rendelőnek és a Magyar Postának is a szomszédos, 3 km-re fekvő Mórachidán található székhelye/telephelye, melyhez való eljutást a falugondnoki szolgálat biztosítja.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése: a falugondnoki szolgálat útján mindkettő biztosított.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	57	0	0,00%
2013	56	0	0,00%
2014	57	0	0,00%
2015	52	0	0,00%
2016	54	0	0,00%
2017	70	0	0,00%

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közösségi élet hasznos eltöltésére működik a Község Könyvtára, valamint a Faluvédő Egyesület Énekkara nyújt kikapcsolódási lehetőséget. A Faluvédő Egyesület ezen túlmenően több színvonalas előadót hív a településre, valamint évente szervez kirándulást.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	3 618	0	0
2013	1	3 618	0	1
2014	1	3 618	0	1
2015	1	3 618	0	1
2016	1	3 618	0	1
2017	1	3 618	0	1

Forrás: TEIR

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök elszigetelődését jelentősen enyhítené, ha az idősök informatikai jártassága növekedne. Korábban nem tudták használni a számítógépet, az internetről nem hallottak. Az elmúlt 5 évben nyugdíjba vonuló generáció fordulópontot jelentett e téren. A közösségi médiát használja ez a korosztály is, akár okostelefonon, akár számítógépen keresztül, ami pedig bizonyos informatikai jártasságot igényel. A különböző alkalmazások, mint skype, messenger pedig alkalmasak a saját családjuk fiatal(abb) tagjaival való kapcsolattartásra, valamint arra, hogy lépést tartsanak a változásokkal, és ne érezzék elszigetelődve magukat. A XXI. század elvárása az ügyek elektronikus úton történő ügyintézése, melyhez viszont különösen a célcsoportnál nem adottak a lehetőségek.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat kifejezetten e célcsoport céljából tart időnként előadásokat a legnagyobb veszélyekről a Rendőrség előadóinak bevonásával, továbbá a Faluvédő Egyesület szervezésében.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősök informatikai jártassága alacsony	- informatikai tanfolyamok szervezése - informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele (pl. pályázat útján)

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékos-ság esetén még jelentősebb.

Magyarországon a 2001.évi adatok alapján 577 ezer fogyatékkal élő ember él, községünkben élő fogyatékkal élőkről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelően alátámasztott adat.

A közszolgáltatások esetében a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés még nem megoldott, annak ellenére, hogy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 7/B. §-a alapján az állam által fenntartott közszolgáltatásokhoz való hozzáférést 2010. december 31-ig kellett volna teljesíteni.

Azon közszolgáltatást nyújtó épületekben, ahol még nincs meg, szükséges mind a fizikai, mind az infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a

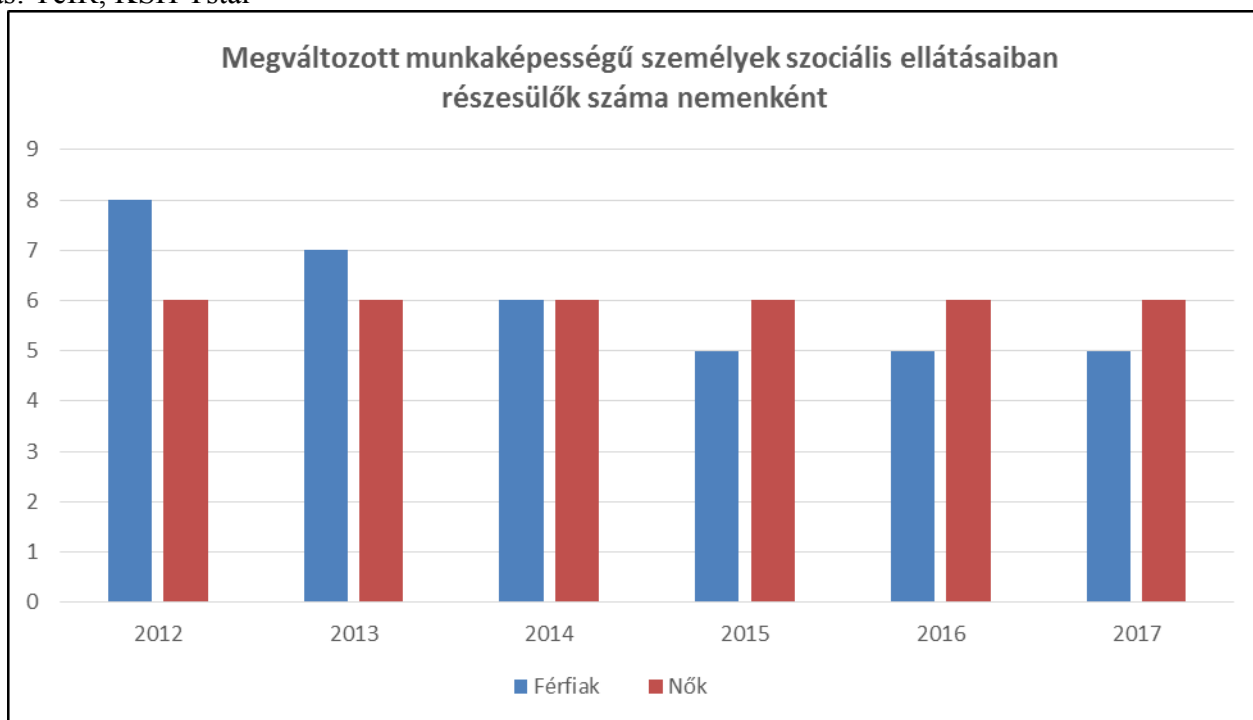
munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás. A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos probléma oka elsősorban az, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	8	6	14
2013	7	6	13
2014	6	6	12
2015	5	6	11
2016	5	6	11
2017	5	6	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0

2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem rendelkezünk adatokkal.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (pl. Fot., Szt., Cst.)

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége: az önkormányzati épületek részben akadálymentesítettek.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége: részben akadálymentesítettek.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége: az önkormányzat által fenntartott munkahelyek nem akadálymentesítettek

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége: nem akadálymentesítettek

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.): a falugondnoki szolgálat nyújt megoldást erre a problémára.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem rendelkezünk adatokkal.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az önkormányzati intézmények csak részben akadálymentesek	pályázati lehetőség felkutatásával gondoskodás valamennyi intézmény fizikai akadálymentesítéséről

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat jó kapcsolatokat ápol az egyházi és civil szervezetekkel. Az önkormányzat rendezvényein nagy szerepet vállalnak a civil szervezetek a színvonalas műsorok előadásában. Az önkormányzat évek óta támogatja a civil szervezetek, önszerveződő közösségek programjait, melyhez az éves költségvetésében különít el forrást.

b) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatunk a település érdekeit szem előtt tartva tagja a Téli Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulásának, illetve feladat-ellátási szerződést kötött a szomszédos Mórchida és Rábaszentmihály településekkel az óvodai nevelési feladat ellátására.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nem működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A faluban működő Árpási Faluvédő Egyesület és annak tagozatai munkájukkal nagymértékben hozzájárulnak a közösség összetartozásának erősítéséhez, a hagyományok, a múlt értékeinek megőrzéséhez, az egészségmegőrzéshez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Ilyen szervezet nem vesz részt a helyi esélyegyenlőségi feladatokban.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
--

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	a szociálisan rászorultak anyagi támogatása	az önkormányzat továbbra is biztosítsa éves költségvetéséből az arra rászorulóknak támogatását
Gyermekek	alacsony a születések száma	további letelepedést ösztönző támogatás bevezetése, a jelenlegi 200.000 Ft helyett magasabb összegű támogatás bevezetése, kamatmentes kölcsönként
Idősek	Idősek informatikai jártassága alacsony	- informatikai tanfolyamok szervezése - informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele (pl. pályázat útján)
Nők	A nők nincsenek tisztában azzal, krízishelyzetben kihez és hová fordulhatnak	Védőnő, illetve a családsegítő szolgálat részéről tájékoztató programok tartása, szórólapok küldése
Fogyatékkal élők	az önkormányzati intézmények csak részben akadálymentesek	pályázati lehetőség felkutatásával gondoskodás valamennyi intézmény fizikai akadálymentesítéséről

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szociálisan rászorulóknak anyagi támogatása	Önkormányzat
Gyermekek	Alacsony a születések száma	Önkormányzat
Idősek	Idősek informatikai jártasság alacsony	Önkormányzat

Nők	Krízishelyzetben kihez és hová fordulhatnak az érintettek	Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Az önkormányzati intézmények csak részben akadálymentesek	Önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatunknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra. Az esélyegyenlőségi programunk célja, hogy a településen élő hátrányos helyzetű csoportok számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélyét tudjuk biztosítani, a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások során arra törekszünk, hogy a különböző területeken jelentkező hátrányokat kompenzáljuk a lehetőségekhez képest ezen esélyegyenlőségi intézkedésekkel. A helyi esélyegyenlőségi programnak célja, hogy

- a) biztosított legyen az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- b) a nevelés, oktatás területén minden gyermek/tanuló az egyéni fejlődéséhez szükséges lehetőségekhez hozzájusson
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása;
- d) a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, a közügyek irányításában.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	a szociálisan rászorultak anyagi támogatása	az önkormányzat továbbra is biztosítja éves költségvetéséből az arra rászorulókat támogatását	Tartósan szociálisan rászorult személyek arányának csökkentése	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumai val összhangban van	tanácsadás, figyelemfelhívás, Foglalkoztatási Főosztályhoz történő irányítás	Önkormányzat	igényfelmérés szerint folyamatos	Tartós munkanélküliek száma	Foglalkoztatási Főosztály támogatása, saját erő biztosítása	Anyagi erőforrások megléte mellett folyamatosan fenntartható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	alacsony születések száma	további letelepedést ösztönző támogatás bevezetése, a jelenlegi 200.000 Ft helyett magasabb összegű támogatás bevezetése, kamatmentes kölcsönként	A fiatalok letelepedésének ösztönzése, ezzel is növelve a születések számát	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumai val összhangban van	igényfelmérés	Önkormányzat	igényfelmérés szerint folyamatos	A gyermeklétszám növekedése	Önkormányzat saját erőforrás	Anyagi erőforrások megléte mellett folyamatosan fenntartható

III. A nők esélyegyenlősége										
1	A krízishelyzetbe került nők kihez és hová fordulhatnak	Nincs információ arról, hogy a krízishelyzetbe került személyeket hová irányítsuk	A krízishelyzetben került személyek tájékoztatása	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumai val összhangban van	források feltérképezése	Önkormányzat	igényfelmérés szerint folyamatos	hány fő krízishelyzetben került személy két tájékoztatást	humán erőforrás	Anyagi erőforrások megléte mellett folyamatosan fenntartható
IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Idősek informatikai jártasságának feltérképezése	Idősek segítése, hogy eligazodjanak az informatika világában	Informatikai tanfolyamokról tájékoztatás	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumai val összhangban van	igényfelmérés, pályázati források feltérképezése	Önkormányzat	igényfelmérés szerint folyamatos	tájékoztatásban részt vettek száma	önkormányzati és pályázati támogatás	Anyagi erőforrások megléte mellett folyamatosan fenntartható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Az önkormányzati intézmények akadálymentes e	Gondot jelent a fogyatékkal élőknek, hogy az intézmények nem akadálymentes ítétek.	Intézmények akadálymentes ítése	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumai val összhangban van	pályázati források feltérképezése	Önkormányzat	igényfelmérés szerint folyamatos	Hány fogyatékos személy kért segítséget	önkormányzati és pályázati támogatás	Anyagi erőforrások megléte mellett folyamatosan fenntartható

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében a polgármester a felelős. A HEP készítő munkatársat nevez ki, aki az Önkormányzat köztisztviselője.

A HEP készítő munkatárs feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások kétévenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános képviselő-testületet hívunk össze.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására két évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat hirdetőtábláin áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:
Így

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként

kövesse azt, és megfelelően az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Árpás község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Árpás község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Árpás Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

--